

Bombamerénylet a római Szent Péter-bazilika ellen

Franciák és németek

Ugy állanak egymással szemben, mint azokban a végzetes esztendőkben, amelyek 1914 és 1918. között szakadtak az emberi civilizációra. De ha szemben is állanak egymással, az analógia nem teljes. Akkor a kérelhetetlenség és engesztelhetetlenség fekete madara terjesztette ki szárnyát a két ellenfél fölé. A józanságnak és belátásnak semmi szava nem volt. A legdurvább ösztönök lettek urrá s ezek sarkantyuja alatt gyilkolták egymást hónapokon és esztendőkön keresztül. Hiábavaló volt az értelem felpislánása, az erőszak orkánja azonnal eloltotta.

Ma nem ilyen a helyzet. Ma éppen ellenkezően: az értelem, a belátás, a gondolkodás, a latolgatás áll előtérben. Ma nem az ösztönök harsogják a vezényszavakat, hanem az emberi ész. Ma nem az az érzés üti meg a lelkeket, hogy jöjjön, aminek jönni kell, jöjjön utánunk akár a özönvíz. Ma az a világos felfogás él mindenkiben, hogy meg kell alapoznunk a holnapot s úgy kell berendeznünk ezt, hogy gyermekeink meg ne átkozzanak bennünket.

Franciaországban ugyanolyan jól tudják ezt, mint Németországban. A franciák éppen olyan szerelmesek a békességbe és nyugalomba, mint a németek. A franciák tisztelettel éppen úgy akar kialakulni, mint a német.

Ha az ember olvassa a Franciaország vagy Németországból érkező táviratokat, szempillantásig az az érzése támad, hogy hadijelentéseket olvas. De csak szempillantásig tarthat ez az érzés, mert a következő percben már nyilvánvaló, hogy e jelentések mögött ott lobog az a forró vágy, hogy megegyezésre jussanak. Lehetséges, hogy az egyik s másik részről hangzottatott feltételek között még nagy a szakadék. De akár mekkora is ez a szakadék, a jóakarát és a céltudatos békeszeretet áthidalhatja.

Franciaország bizonyára nem akarja a hatalmas német szomszéd tönkretételét. Nem is akarhatja. Még Clemenceau is átlátta, hogy 60 millió németet nem lehet nullává átváltoztatni. Holott ő egész hangosan mondotta, hogy 20 millió némettel több van, mint amennyinek lennie kellene. Azzal a ténnyel tehát, hogy Németország van és lesz, minden francia leszámolt. Leszámolt azzal is, hogy ennek a nagy népnek jogai vannak s hogy ezeket a jogokat tisztázni kell. Eppen így. Németországnak is meg kell értenie a francia szomszéd mentalitását. Franciaországnak is megvann a maga felfogása, sőt ha úgy tetszik, a maga vesszőparipája is. A magas diplomáciában nem lehet ilyesmit figyelmen kívül hagyni. Németországnak tehát szintén számolni kell bizonyos szempontokkal, amelyek talán máskülönbén érthetetleneknek fűnhetnének fel.

Ha ilyen gondolkodással ülnek le a tanácskozássalhoz, bizonyos, hogy egymásra fognak találni. A tanácskozással mindig engedékenységet tétel fel. Az angolok round table-je szépen fejezte ki azt a gondolatot, hogy itt mindenki egyenlő, egyformán köteles koncessziókat tenni s egyformán köteles a szomszédja bőrébe beléköpzelni magát.

Talán nem fog a megegyezés oly simán menni, mint ahogy az optimisták gondolják, de egészen bizonyos, hogy a pesszimistáknak sem lesz igazuk. Meglesz a megegyezés. Ha nem ma, akkor holnap vagy holnapután. De meglesz, mert meg kell lennie. A franciák és németek megegyezése nem az ő magánügyük. Egész Európa, sőt az egész emberi civilizáció épsége és haladása függ attól, hogy ez a két nagy nemzet egymásra találjon.

A német államférfiakat kormányfőknek kijáró szertartással fogadják Párisban

A német politikusok utazása elősegítette a békés megoldást — 500 millió dolláros kölcsön Németországnak — Franciaország politikai követelése — Ujabb kommunista zavargások voltak Németország több városában — Enyhült a helyzet a párisi és londoni események hatása alatt —

Oroszország szerint, ki kell kiáltani a német szovjet-köztársaságot

Párisból jelentik: Laval francia miniszterelnök ma délután fogadta Stimson amerikai államtitkár és Henderson angol külügyminisztert, akikkel tudatta, hogy Brüning német kancellár és Curtius külügyminiszter holnap délután Párisba érkeznek, majd pedig tájékoztatta őket a francia államtanács tegnapi üléséről, amelyet a német válság tárgyában folytattak le. Ezután fogadta Laval az amerikai és angol nagykövetet és a megbeszélésen részt vett Flandin pénzügyminiszter, Poncet államtitkár és több angol és amerikai követségi tisztviselő.

Holnap délután 4 órakor a francia és a német miniszterek megbeszélésre ülnek össze. Vasárnap pedig folytatják a tárgyalásokat az angol, amerikai és olasz külügyminiszterek részvételével. Hétfőn pedig az államférfiak Londonba utaznak, ahol a kormányközi értekezlet veszi kezdetét. A londoni megbeszélések sikere jórésben attól függ, hogy a párisi tárgyalásokon biztosítani tudják-e az elvi megegyezést.

A német államférfiak Párisban

A Temps vezércikkben foglalkozik a szombati nagyjelentőségű tanácskozással és megállapítja, hogy Brüning és Curtius párisi látogatása azzal magyarázható, hogy Németország belátta, hogy politikai ellenértéket kell adni Franciaország pénzügyi támogatásával szemben; amelyre Németország a jelen helyzetben annyira rászorul. Másrészt pedig biztosítani kell a Páris és Berlin közti viszony tartós alapokra való helyezését.

Párisból jelentik: Laval francia miniszterelnök ma délután 6 órakor fogadta Hoesch párisi német követet, akivel Brüning és Curtius párisi utjáról tárgyalt. A német kancellár

Betiltották a pénzügyi válsággal foglalkozó gyűléseket

Berlinből jelentik: Péntekre virradó éjjel Németország több városában nagyszabású kommunista zavargások voltak, amelyekről azonban egyelőre bővebb jelentések hiányoznak. A zavargások Gelsenkirchenben fajultak el leginkább, ahol a kommunisták és a rendőrök között órákig tartó barrikádos tüzharc folyt le. A kommunisták felhasználták a sötétséget és míg egyrészt a hatósági emberekkel harcolt, egy másik csoport feltörte az üzleteket és fosztogatni kezdett. A zavargásokat csak a késő hajnali órákban sikerült elfojtani.

A karlsruhei hatóságok nyilván az éjszakai események hatása alatt betiltották szombatra mindazokat a népgyűléseket, amelyeken a jelenlegi pénzügyi válsággal kívántak foglalkozni.

A Berliner Tageblatt jelentése szerint a szociáldemokraták párvezérei ma délutáni tanácskozásán úgy határoztak, hogy a birodalmi gyűlés összehívása ellen fognak sza-

délután 4 óra öt perckor érkezik meg Curtius társaságában a párisi pályaudvarra, ahol külföldi kormányfőknek kijáró szertartással fogadják. A fogadtatáson megjelenik Laval miniszterelnök, Briand külügyminiszter és Francois Poncet államtitkár. A német államférfiak a német követéségen fognak megérkezni.

Londonból jelentik: A londoni tőzsde hangulata jellemzi legjobban, hogy milyen kedvező hatást váltottak ki az angol pénzügyi körökben a Párisból érkező hírek. Ezt az optimizmust azonban bizonyos mértékben korlátozzák azok a politikai követelések, amelyekkel Franciaország előállt és amelyekkel Németországnak nyújtandó kölcsön feltételeit szab. A Press Association — nyilván kormányugalmazásra — olv értelmű jelentés közöl, hogy a londoni politikai körökben sok megjegyzésre adott alkalmat Franciaországnak az a követelése, hogy a németországi vármok ellenőrzésétől teszi függővé a kölcsön nyújtását. Ez a követelés aggodalomra ad okot Londonban, ahol úgy hiszik, hogy az angol kormány sem egvezhetik bele ennek a feltételnek az elfogadásába.

A Daily Herald, a Times és a Daily Telegraph a londoni konferenciával foglalkoznak. Ezen a konferencián fogják megvitatni a Németországnak nyújtandó nemzetközi kölcsön módjait. A jelenlegi terv szerint a kölcsönt kormánygarancia mellett, vagy esetleg a Népszövetség égisze alatt adnak. Ugyanekkor állapítják meg a Németország által nyújtandó pénzügyi természetű biztosítékokat és a Franciaország által követelt pénzügyi garanciákat.

Washingtoni jelentés szerint Hoover elnök megbízta Mellon államtitkár, hogy vegyen részt a londoni kormányközi értekezleten.

Igy tehát az összehívás elleni szavazatok minden valószínűség szerint elérik a többséget. Ujabb berlini jelentés arról számol be, hogy a birodalmi gyűlés pártelnökeinek tanácsa elutasította a szélsőséges pártok által benyújtott olyértelmű indítványt, hogy a birodalmi gyűlést július 20-ára összehívják. A szélsőséges pártokon kívül csak a Landvolk szavazott az indítvány mellett.

Berlinből jelentik: A párisi és londoni események hatása alatt lényegesen enyhült a gazdasági helyzet és a berlini bankokban ma már betéteket is helyeztek el.

A hitel feltételei

Párisból jelentik: Az Agence Radio jelentése szerint a newyorki Federal Reserve bank, a Bank of England és a Banque de France ötszáz millió dolláros hitelt hajlandó nyújtani a német birodalmi banknak a valuta stabilizálásának céljaira. A Reichsbank ezt az összeget arany és deviza tartalékainak növelésére használja fel. A megnövekedett fedezet alapján a

Reichsbank hat milliárd márka új bankjegyet hozhat forgalomba. Franciaország, Anglia, Belgium és Olaszország ezenkívül még egy kisebb kölcsönt is bocsájt Németország rendelkezésére, amelyet a német vámbevételek garantálnak s amely tíz éven belül törlesztendő. A kölcsönző hatalmak garancia bizottságot alakítanak, amelynek feladata lesz ellenőrizni, hogy Németország a vámbevételeket tényleg a kölcsön törlesztésére fordítja-e. Ugyanekkor Németország kötelezi magát, hogy a Hoover-év lejártja után, tehát 1932. július elsején újból megkezdje a Young-terv szerinti részletek fizetését és a kölcsön-törlesztés levonása után fennmaradt vámbevételeket teljes összegükben ismét a jóvátételi fizetésekre fordítja.

A kölcsön feltételek politikai téren Franciaország, Németország békés hozzájárulását kéri, hogy a Német Birodalom nem emeli a katonai kiadásokat, lemond a tízezer tonnás cirkáló építéséről és feladja a vámmentő tervét. Ezenkívül Németország kötelezi magát, hogy tíz éven keresztül politikai fegyverszünetet tart az összes államokkal és nem indít akciókat a birodalom politikai statusquo-jának megváltoztatására. Ugyanerre Franciaország is kötelezi magát.

Nem volt hivatalos meghívás

Párisi jelentés szerint Hoesih német nagykövet azon bejelentése, hogy a német államférfiak Párisba kívánnak utazni, teljesen megváltoztatta a tárgyalások menetét és azokat kedvező irányba terelte. A kormány jobboldali szárnya ugyanis erősen opponált ez ellen és Laval miniszterelnök kénytelen volt bizonyos árnyalati engedelményeket tenni, még pedig oly értelemben, hogy a német államférfiakat nem hívják meg hivatalosan Franciaországba, hanem megengedik nekik, hogy Párisba jöjjenek. Henderson, Stimson és a francia kormánytagjai egyébként ma folytatták a tárgyalásokat. A tárgyalásokon a következő pontok szerepeltek: a pénzügyi garanciák megállapítása és a politikai megnyugvásra vonatkozó garanciák kikötése. A nagyhatalmak egyébként szombaton délután újabb tárgyalásokat kezdenek, amelyeket a német és francia államférfiak közvetlen tanácskozása előz meg.

CURTIUS

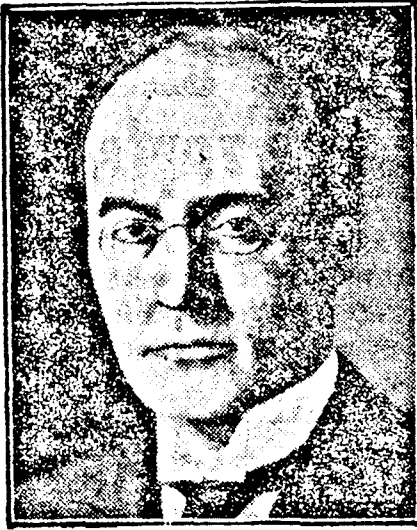
Londoni jelentés arról számol be, hogy a vezető bankházak képviselői ma tanácskozásra ültek össze, melyen elhatározták, hogy az amerikai pénzügyi intézetekkel együtt mindent elkövetnek a német hitelek visszavonásának megakadályozására és a bankok által a német cégeknek tett hitelajánlatokat továbbra is hatályban tartják.

Az „Evening News” jelentése szerint Montague Norman, az Angol Nemzeti Bank elnöke ma tárgyalásokat folytatott MacDonalddal a németországi pénzügyi helyzettel kapcsolatban. A külügyminisztériumban egyébként ma vette kezdetét a Sir Frederic Leiffl-Ross elnökletével a Hoover-terv keresztülvételét előkészítő konferencia, amelyen Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország, az USA, Japán és Belgium kiküldött szakértői jelentek meg. Az Egyesült-Államokat Gibson képviselte. Ez az értekezlet készíti elő a hétfői miniszteri konferencia anyagát és a kiküldött szakértők a hétfői értekezleten már csak mint a miniszterek tanácsadói szerepelnek.

Berlini tudósítónk néhány jellemző mozaikban számol be a jelenlegi németországi helyzetről. Így például rendkívül érdekes az a mozgalom, amely

az áruházacon észlelhető. Az áruházaikat, de különösen a fogyasztási szövetkezeteket a vevők szinte állandóan megszállva tartják és szemmel láthatóan mindenki azon van, hogy megszabaduljon készpénzétől és azt maradandó értékekbe váltsa be. Az áruházaik megrohanása olyan óriási mértékben történt, hogy azok egy nap többször kénytelenek voltak bezárni kapuikat. Egyébként a mai nap is teljesen ezt a képet mutatja.

Hivatalos körökben tartanak attól, hogy azok, akik most betéteik egy részéhez hozzájutnak, szintén megrohanják a boltokat, hogy készpénzüktől megszabaduljanak. Általában minden szakma nagy forgalomnak örvend, de különösen butorárukban és fehérneműben mutatkozik nagy kereslet.

BRUNING

A zugbörzék természetesen teljes üzemből vannak. A forgalom az amugyis kétes hírű Alexander-platzon a legnagyobb és Berlinnek ez a jellegzetes tere most ismét azt az emlékeztető képet mutatja, mint az infláció idején. A titkos deviza-kereskedők itt ütötték fel tanyáikat és gyanús külsejű ügynökök itt igyekeznek segíteni jó hírű kereskedőknek azon, hogy kifogjanak a kormány intézkedésén. A hatóságok természetesen erőlyes eszközökkel lépnek fel a sötétben bujkáló devizörök ellen és ma már meg is szervezték a berlini rendőrség deviza-ellenőrző osztályát. Ma reggel 200 detektív indult el Berlin uccáira, azzal az utasítással, hogy üldözöbe vegye a titkos deviza-kereskedőket.

A német vasutak külföldi forgalma erősen megcsappant, mert nagyon kevés német kereskedő vállalkozik arra, hogy a szükséges devizakészletek nélkül utazzon külföldre. A belföldi forgalom azonban annál inkább megnövekedett. A sok nyaraló, aki most tért haza külföldről, németországi fürdő- és üdülőhelyeken folytatja szabadságát. A német válság tehát jó üzletet jelent a német fürdőknek.

Londonból jelentik: A „Morningpost”, rigai jelentése szerint a szovjetsajtó örömmujongással fogadta a német válság kiegyezésének hírért, amellyel az összes lapok hosszú cikkekben foglalkoznak. Megállapítja, hogy itt az idő a német szovjetkötársaság kikiáltására, a német proletárság megmozdulására.

Londonból jelentik: Az angol sajtó közli a szovjet lapok jelentéseit és ezeket nyomtatékosan figyelmébe ajánlja Franciaországnak, mert Franciaország egyenesen a szovjet karjaiba kergeti a németeket, ha továbbra is makacs módon kitart túlzott követeléseivel mellett.

Fenyeget a világszűkület

Londonból jelentik: A párisi tanácskozássokról jelentik, hogy tegnap a délutáni órákban a következő jelentést adták ki: Laval miniszterelnök délelőtt Stimson és Henderson külügyminisztereket, Edge és Styrel nagyköveteiket fogadta. A miniszterelnökségen lefolyt tanácskozáson jelen voltak Flandin, Briand és Pietre miniszterek, valamint Francois Poncet államtitkár. Az egybegyűltek megbeszélést folytattak Németország súlyos pénzügyi helyzetéről és a németországi válság súlyosbodása által felvetődött kérdések különböző szempontjairól.

A miniszterelnökségi tanácskozást délután 5 órakor Doumer elnöklete alatt minisztertanács követte. A németországi helyzettel kapcsolatban a „Matin” azt írja, hogy az angol font áresése a tüzoltóknak szóló riasztó jelzés volt. Ha a lavina megindult, ezt hamarosan New-Yorkban és Párisban is meg kell érezni. Tény az, hogy a francia pénznek több, mint a fele angol fontban van elhelyezve külföldön. Francia körökben a helyzetet nagyon aggasztónak tartják. Senki sem kételkedik abban, hogy együttesen hozzá kell látni Európa megmentéséhez, mert különben a legszörnyűbb világszűkület elkerülhetetlen.

Ötmillió fontos kölcsönt kap Magyarország

Nyolc napon belül elhelyezik a kincstárjegyeket —

Nyugodt a helyzet Budapesten — A magyar kölcsön nincs összefüggésben a német kölcsönrel — A román kormány jelentései a német és magyar eseményekkel kapcsolatban

Budapestről jelentik: Bethlen István gróf ma délelőtt hosszas tanácskozásokat folytatott Wekerle pénzügyminiszterrel. A megbeszélések az ötmillió fontos kölcsön kibocsátására vonatkoztak. Hír szerint a kölcsöntárgyalások nyolc-tíz napon belül befejezést nyernek.

Az a tény, hogy ma megnyitották a bankok pénztárait és hogy a közönség az általános várakozásnál sokkal kisebb mértékben vesi igénybe a bankokat, valamint Bethlen és Wekerle tanácskozásai rendkívül előnyös hangulatot teremtenek a magyar pénzügyben. A pénzügyi helyzet enyhüléséhez hozzájárultak azok a megnyugtató hírek is, amelyek Londonból és Párisból érkeztek. A jelenlegi helyzet mellett a magyar kincstárjegy elhelyezési kilátásai is sokkal kedvezőbbek és most már nem állítható az, hogy a magyar kincstárjegyek kibocsátása a német kölcsön megszerzésétől függene. Mindenesetre kétségtelen, hogy az utóbbi huszonegy óra alatt a Németországgal szembeni tartózkodás felengedett s az enyhítőleg hatott a többi országok s így Magyarország kölcsönigényeire is. Beavatott magyar pénzügyi körökben az ötmillió fontos kölcsön néhány napon belüli elhelyezését biztosra veszik.

Budapestről jelentik: A bankokra elrendelt szünetnapok ma véget értek és a pénzügyintézetek ma reggel megnyitották pénztárait. Mindenütt rend és nyugalom uralkodik és a forgalom nem haladta meg a rendes hétköznapi forgalmát. A kormány újabb korlátozó rendeletei nem idéztek elő nyugtalanságot. A Nemzeti Bank közleményt adott ki, hogy minden jogos devizaigénylést kielégít. Általában azt hiszik, hogy a betétekre vonatkozó korlátozások néhány nap múlva megszűnnek. A budapesti pénzügyintézetek minden fennakadás nélkül teljesítették a fizetéseket.

A külföldi eseményekkel kapcsolatosan a román kormány félhivatalos távirati irodája a következő hivatalos jelentéseket adta ki:

A „Rador” távirati iroda hivatalos felhatalmazás alapján ma a következő táviratot küldte el az összes külföldi távirati ügynökségeknek:

„A német- és a magyarországi események semmiféle befolyással nem voltak a romániai piacra. Az országban a legteljesebb nyugalom uralkodott. Romániában egyébként rendkívül jó terméskilátások vannak és ez elsőrendű hatást gyakorol Románia gazdasági életének további javulására.”

Bombamerénylet a római Szent Péter-bazilika ellen

Gyóntatószék alá helyezték a pokolgépet — Egy vatikáni csendőr akadt rá, kivitte a szabadba, ahol felrobbant — A vatikáni képtár összes ablakai beörltek — Nemzetközi antifascisták követtek el a merényletet

Az újságpapírba csomagolt pokolgép óraszerkezete délután egy óra negyvenöt percre volt beállítva

A Vatikán állam és az olasz kormány közötti ellentétnek ma sájnálatos eseményt eredményeztek. Eddig még ismeretlen tettesek bombamerényletet kíséreltek meg a világ legszébb székesegyháza, a Szent Péter-bazilika ellen. Lehet, hogy a nemzetközi antifascista párt keze van a merényletben, amely ily módon akarta végsőkig fejleszteni az ellentéteket.

VATIKÁNVÁROSBÓL jelentik: A vatikáni csendőrök ma este pokolgépet találtak a Szent Péter bazilikában. A felfedezés után a pokolgépet azonnal a szabadba vitték, ahol az egy óra negyvenöt perckor irtózatossá robajjal felrobbant. A nyomozást úgy a vatikáni, mint a római állami rendőrség bevezette.

Újabb jelentések szerint a Szent Péter bazilika ellen megkísérelt bombamerénylet óriási izgalmat keltett Rómában. Az erélyes nyomozás ellenére még nem sikerült a merénylet nyomára bukkanni. A bombát egy gyóntatószék alatt helyezték el és az esti órákban inspekciónál végző vatikáni csendőr akadt rá. A pokolgépet természetesen azonnal kivitte a szabadba s amikor látta, hogy annak óraszerkezete működik, elhagyta azt, úgy, hogy a robbanás szabályszerűen be is következett. A pokolgép robbanása olyan légnyomást okozott, hogy a vatikáni képtár ablakainak egész sorát benyomta. Abban az esetben, ha a robbanás a bazilikában következne be, úgy azt teljesen összerombolta volna. A pokolgépet újságpapír-

Dé nem kizárt, hogy más oldalról kell keresni a merénylet értelmi szerzőit, akiknek semmi eszköz sem kevés, hogy a szakadást minél jobban kimélyítsék a Szentszék és Mussolini között. Az egész világ megdöbbenve figyel ma Róma felé, ahol Szent Péter székesegyháza ellen — ahol Szent Péter hamvai is nyugszanak — merényletet készítettek elő.

ba csomagolták a merénylet, hogy azt higyjék, hogy valamelyik gyónó felejtett ott egy csomagot.

A Szent Péter templomot egyébként bezárták és a Vatikánvárosba csak külön engedéllyel szabad belépni. A merényletet minden valószínűség szerint nemzetközi antifascisták követték el, hogy a Vatikán és az olasz kormány közötti viszonyt még jobban elmergessék.

A pápa magához kéréste Pacelli bíborost, akivel jelentést tettetett a Szent Péter bazilika ellen megkísérelt merényletről és elismerésre méltatta azokat a hatóságokat és tisztviselőket, akiknek ébersége elhárította a mérhetetlen károkat okozó katasztrófát.

Rejtélyes körülmények között tűnt el szülei lakásáról egy aradi urileány

Regényes szerelem, amelyet a szülők elleneztek — Régebbi terv volt az eltávozás, amely ma következett be — Nyilatkoznak az érdekes szerelmi ügy szereplői —

Ismeretlen helyen tartózkodik Chera Baba

Különös és egyelőre még rejtélyes körülmények között távozott el ma reggel Aradon, szülei lakásáról Chera Baba, Chera János aradi háztulajdonos és szőlőbirtokos leánya. Az eset érthető feltűnést keltett egész Aradon, mert nemcsak a Chera-családot ismerik és becsülik a városban, hanem a szülei lakásáról eltávozott fiatal urileány is kedvelt tagja volt a társaságoknak. Természetesen az eltávozás okát különféleképpen magyarázták, mert akik a fiatal urileányt közeli ismerték, tudták, hogy fiatal életének regényes színezetet adott az a mély vonzódás, amelyet egy Aradon ugyancsak általánosan ismert fiatalemberrel szemben érzett, aki egyik nagyobb aradi magánégnél vezető pozíciót tölt be. A társaság-beli ifjú *Bonyháti* Andor, a Grosz szállító-cég főtisztviselője.

Az ellenzett házasság

Abban a társaságban, ahol a fiatalok megfordultak, régen tudott dolog, hogy Chera Baba és a fiatal főtisztviselő között már évek óta mély vonzalom fejlődött ki. Egymás között jegveseknek tekintették egymást, azonban a tervezett házasság elé elháríthatatlan akadályt gördítettek a szülők, akik hallani sem akartak arról, hogy leányuk, aki egyike Arad leggazdagabb leányainak, egy nálánál jóval szegényebb fiatalemberrel lépjen házasságra. Állítólag a leány és a szülők között több ízben merült fel nézeteltérés a tervezett házasság miatt és a fiatal urileány kijelentette, hogy szülei ellenzése dacára is az általa kiválasztott fiatalemberhez kíván feleségül menni.

Ma reggel kilenc óra tájban ismét nézeteltérés merült föl a fiatal leány és édesanyja között. A vitatkozás befejezése után Chera Jánosné néhány percre eltávozott a lakásból, amelyben Chera Baba erre az időre egyedül maradt, mivel édesapja, Chera János, már napok óta távol volt Aradtól. Ezt az egyedüllét használta föl tervének keresztülvitelére, amely valószínűleg már régebben érlelődött meg el-

Az aradi rendőrség ellen tett feljelentés adatai valótlannak bizonyultak

Dr. Moga Romulus nyilatkozata — A sötétben bujkálók politikai hajszája

Általános feltűnést keltett Aradon az a vizsgálat, melyet az elmúlt napokban az aradi rendőrség és főleg annak vezetője, Moga Romulus dr. ellen vezettek le és amelynek indító oka egy névtelen feljelentés volt, amely a közelmúltban futott be a belügyminisztériumba. A vizsgálatot levezető Barzescu vezérfelügyelő — mint az *Aradi Közlöny* jelentette — tegnap délután váratlanul elutazott és ezzel a vizsgálat végét is ért. Értesülésünk szerint a vizsgálat negatív eredménnyel végződött, amennyiben azok a vádak, amelyeket a feljelentés magában foglalt, nem nyertek beigazolást.

A feljelentésről, a vizsgálat lefolyásáról alkalmunk volt beszélgetést folytatni Moga Romulus dr. rendőrkezesrel, aki a következőkben nyilatkozott:

— A feljelentést már néhány szóval is lehet jellemezni: politikai hajszája szüleménye

határozásában, legszükségesebb ruhaneműt összecsomagolva, eltávozott a lakásból. Távozását édesanyja csak akkor tudta meg, amidőn a lakásba visszatért s azt üresen találta. Ijedtségét növelte az a körülmény is, hogy éppen a nézeteltérésből kifolyólag Chera Baba több ízben hangzott, hogyha más megoldást nem talál, úgy öngyilkos lesz.

A beavatottak, akik az eseményről értesültek, tudnivalókat arról is, hogy a fiatal leány hazulról eltávozása tervszerűen történt és tulajdonképpen ily módon akarták a szülőket befejezett tények elé állítani a fiatalok, hogy ezáltal megszerezzék házasságukhoz a szülői beleegyezést.

Tény az, hogy a család is a leány szerelmét regényével hozta összefüggésbe otthonról való eltávozását, mert a házukban lakó egyik aradi rendőrtiszt, aki nyomban a család rendelkezésére állott, a hazulról eltávozott Chera Babát a fiatalember lakásán kereste, abból a feltevésből indulva ki, hogy talán első útja szerelméhez vezetett.

Chera Babát azonban nem találták itt meg, sőt a fiatal főtisztviselő volt legjobban meglepve menyasszony-jelöltje váratlan eltűnésétől.

Nyilatkoznak az érdekeltek

A regényes, de egyben rejtélyes háttérű ügyben felkerestük Chera Jánost, aki időközben hazaérkezett s aki a következőket mondotta:

— Teljesen téves az a beállítás, mintha leányom eltávozott volna Aradról. Tény az, hogy leányomnak nézeteltérése volt édesanyjával, ennek következtében egyik rokonához távozott, azonban itt van Aradon és ismét visszatér a szülői házhoz.

Ugyancsak alkalmunk nyílt beszélgetést folytatni a fiatal tisztviselő egyik közeli hozzátartozójával, aki a következőket mondotta:

— Teljesen téves az a beállítás, mintha Chera Baba eltávozása és a tervezett házasság között bármilyen összefüggés állana fent. Öcsém már napok óta lakásán fekszik, állandó orvosi kezelés alatt áll és Chera Baba eltávozása őt éppen úgy meglepte, mint bárki mást, aki a fiatal urileányt ismerte. Tény az, hogy szerették egymást és titokban már mint jegvesek szerepeltek, ezzel szemben a leány szülei ellenezték a tervezett házasságot, azonban szöktetésről annál kevésbé sem lehet szó, mivel öcsém lakásán fekszik, tehát Aradon van, ezzel szemben Chera Baba hollétéről jelen pillanatban sem tudunk semmit. Nagyon félek, hogy az ellenzés miatti elkeseredésében valami meggondolatlan tette ragadtatta magát, amelyet az utólagos beleegyezéssel már nem lehet helyrehozni.

Aradon is szövődött tehát a budapesti Farkas Irén regényéhez hasonlóan szerelmi történet s most már csak a szülőktől függ, hogy a regény happy end-el végződjön.

volt. Legjellemzőbb erre a feljelentésre, annak alaptalanságára, hogy egyetlen komoly vád sem szerepelt abban és a legnagyobb vétek, amit nekem felrótak, az volt, hogy autóval rendelkezem. A feljelentés egyik pontját képezte az is, hogy az aradi rendőrségen olyan tisztviselők is kaptak fizetést, akik rendelkezési állományba voltak helyezve. Hogy ez mennyire nem felel meg a valóságnak, az tisztázást nyert a vizsgálat során és ami a legjellemzőbb, a vezérinspektor nem egy reszortfőnököt megdicsért és meglegedésének adott kifejezést. Egyébként tisztában vagyok azzal, hogy kik tették ezt a feljelentést és nem mondhatok mást róluk, mint, hogy sötétben bujkáló egyének, akik a zavarosban akarták halászni és akiknek mentalitására leginkább az világít rá, hogy a feljelentés alá nem merték oda írni a nevüket.

Háborura készül a szovjet

Sztalin Szent Vladimir és Nagy Péter szellemében dolgozik. Drágaság Moszkvában — A hotelekben 6—10 dollár egy ebéd

A három moszkvai előkelő hotelben: a Savoyban, a Grandban és az Európában sok ember látható, aki öt-hat óra vonattávolságról jött a fővárosba csak azért, hogy egy héten, vagy tíz napban egyszer rendes ebédet ehessen. Egy ilyen ebéd 12—20 rubelbe (6—10 dollár) kerül. Még a népszerű vendéglőben is egy pohár forralt tej ára 80 kopek (több mint száz lej), egy zsemlye 75 kopek. Ha valaki a jegyre járó adagon kívül kenyérrel akar venni, a moszkvai szabad piacon két rubelért megveheti kilóját. A fejadag minden napra egy font, testi munkásnak két font.

Három inget és három pár rövid harisnyát adtam mosásba. A mosóné öt rubelt kért érte. Mikor sokaltam ezt, sópáncodva mondta, hogy öt rubelből alig vehet egy font sós heringet. (Vidéki városokban heringet egyáltalán nem kapni!) Egy izvoscsik (kocsis) 10 rubelt kért két és fél kilométeres utért. Amikor azt feleltem neki, hogy inkább gyalog megyek, mintsem hogy ennyit fizessek, szinte káromkodva válaszolta:

— Hát mennyiért vigyem, amikor egy pud (18 kg.) széna 18 rubelbe kerül.

Mindenfelé rosszul táplált emberek, idegesség! Gyenge, vérszegény nemzedék nő fel. Jelentéktelen betegségek járvány jellegűek, olyan kicsiny a nép ellenállási ereje. Pedig a Szovjet Unióban van élelmiszer bőviben! Nagy raktárak tele vannak élelmiszerrel, amelyet azonban főképpen az „ipari fronton” dolgozók kapnak meg, nagyobb részét pedig idegen országokba szállítják. Evvel az exporttal fizeti a Szovjet Unió az ipari és gépi importot, amelyet az ötéves terv drága és gyors tempója megkövetel. Főképpen gabonát szállít óriási tömegekben.

Háboru

Felvetődnek a kérdések: Miért kell azt az évszázados szakadékot, amely gazdasági és ipari berendezkedés terén Oroszország és a nyugati államok közt támadt, öt év alatt kitölteni, tizenöt, husz év helyett? Miért ez a sietés, ez a hajsza, amely nem törődik a néppel és semmiféle tekintettel sincs az egyénre? Miért a kíméletlen és mindent legázoló tempó, hogy Sztalin programja minél hamarabb beteljesedjék?

A moszkvai kormányzat egy befolyásos tagja a kérdésekre így felelt:

— Sietünk, mert az események siettetnek. A világ vezető államainak gazdasági eseményei kikerülhetetlenül háborút jelentenek. Nem azt értem ezalatt, hogy a vezető nemzetek egy reggel felébrednek és azt mondják: „Nem szeretjük ezt a bolsevista rendszert, szövetkezünk és fizetünk neki háborút!” Nem, nem erre számítunk, hanem arra, hogy a világ ipari és kereskedelmi egyensúlyát addig nem lehet helyreállítani, ameddig Oroszország újra nem kapcsolódik a világpiacba. Mi nagyon is készek vagyunk arra, hogy csatlakozzunk a világpiacra, de ezt új rendünk, új eszközeink értelmében a mi országunk feltételei szerint kell cselekednünk. A világ pedig makacsul tart amellett, hogy mi térjünk vissza a régi alapra. Ilyen kiengesztelhetetlen nézeteltérések és honyodalmak minden időben háborúhoz vezettek. Ha e háború kitörése előtt nem fejezzük be nagy programunkat, ha nem készülünk el kellően gazdasági és ipari téren, akkor a Szovjet Unió a háború után olyan második

Védekezik a kormány a tanító-tultermelés ellen

Bezárják a tanítóképezdek első osztályait.

Bucurestből jelentik: Az állásnélküli tanítók tüntetésével kapcsolatban — a súlyos helyzetre való tekintettel — a kormány elhatározta, hogy a jövő tanévben nem nyitja meg a tanítóképezdek első osztályait.

Kina-féle félgyarmat lesz. Az ötéves terv irama egészen nyíltan szólva: háborus iram.

Lakusok szerint ez az ötéves terv Sztalin megnyult árnyéka. Sztalin nagy elhatározásában az orosz cárokat követi és utánozza, akik abban a meggyőződésben, hogy csak nekik van igazuk, mindenki megkérdése és beleegyezése nélkül, nem törődve a néppel és nem törődve az egyénnel, rákényszerítették akaratukat Oroszországra. Szent Vladimir a X. században a görögkeleti egyházba kényszerítette a népet és fővárosának, Kiev-nek lakosait, akik ellenálltak, a Dnieperbe fullasztotta. Vagy görögkeletiek lettek, vagy elpusztultak! Nagy Péter visszatérve Hollandiából, „nyugatosítani” kezdte Oroszországot, elrendelte, hogy a férfiak nyírják le szakállukat és öltözenek német divat szerint. Sztalin hasonló macakossággal és szellemben dolgozik.

E-mélet és valóság

Az ötéves terv harmadik évének vége felé járunk és most kezdenek kiütközni a bonyodalmak és nehézségek.

A paraszt, aki egy év előtt gyermekes örömmel tekintett minden ujonnan épülő gyárra, ma már bizonyos aggodalommal és félelemmel néz „tulajdonára”. Mert a kormány azt kérte neki: „Ha az ország gazdag lesz, ti is mind gazdagok lesztek!” De most már hallja és tudja, hogy az öt évet újabb öt évvel toldják meg és hogy ez a tíz év is csak kezdet... Az álom és ígért földje igen messze van még és minden Oroszországban élő középkorú férfi és nő, de még ezeknél fiatalabb is, tisztában van azzal, hogy a kormány iparosító és kollektivizáló munkáját nem fejezheti be ennek a nemzedéknek, sőt még a következő generációnak életében sem. De a nép más bajokat is lát. Az orosz gyárak éjjel-nappal dolgoznak, de az ipari cikkek, amelyeket termelnek, nagy részét rossz kivitelben, sérülten kerülnek piacra. A szovjet beállít ugyan lelkes és agitációs iskolákban kitanított „ipari rohamcsapatokat”, hogy feivillanyozzák a többi munkást, de hiába, az orosz ipari munkásság nagyobb tömege

közönyösen és apáthiával nézi a dolgokat. Nem tartja be a munkarendet, iszákos, sok tolvaj akad közöttük és ugylátszik, teljeseleg hasztalan Moszkvának és más nagy városoknak „demonstrációs tüntetése”, hogy kötelessége teljesítésére buzdítsa a munkásságot.

Más krónikus baja nemcsak az ötéves tervnek, hanem az egész szovjet kormányzatnak, az intellektuális és fizikai munkás közt meglevő óriási különbség a fizikai munkás javára. Az ugynevezett „fehérgalléros” foglalkozási ágak mélyen alatta vannak az ipari és gyári munkásságnak. Egy bolti segéd, egy orvos vagy tanító csak a felét kapja annak a kenyéradagnak, mint egy közönséges munkás. Ha tegyük fel, egy lakás megürül és arra két jelentkező akad, feltétlenül a gyári munkás részesül előnyben. El lehet képzelni, hogy ilyen bánásmód mellett az ugynevezett „intelligencia” mennyire lelkesedik a szovjetért.

Az ötéves terv sötét jövője

De Sztalin mindezzel nem törődik, — ő a szovjet Szent Vladimirja, aki ha kell, könnybe és vérbe fojt mindent az ötéves terv győzelméért.

Most fellámad az utolsó nagy kérdés: Ha sikerül az ötéves terv, vajon ez felborítja-e a világ gazdasági rendjét? Aki igennel felel erre a kérdésre, az két tényezőről felel meg. Az egyik az, hogy az átlagos orosz egy negyedrészt annyi kenyeret eszik, mint az átlagos angol, husellátás dolgában is így áll és cukorfogyasztása az angoléhoz viszonyítva egy hatodrészt tesz ki. A 160 millió lakosságú ország népének nagy tömegei ma is kalvibákban és kunyhókban élnek, ruházatuk a legprimitívebb és minden negyedik ember hord csak cipőt. Ennek a 160 millió embernek kulturálóra való emelése olyan feladat, amely maga is felülmúlja az ötéves terv minden erejét és fáradozását.

A másik az, hogy az ötéves terv kereszttülvitele olyan költségekkel jár és olyan bürokrációt foglalkoztat, amely felemészti minden várható bevételt és jövedelmet úgy, hogy Oroszországot teljesen versenyképtelené teszi a szervezett külfölddel szemben, bárha a világpiacra dobott olcsó orosz áru egyelőre nyugtalanságot okoz is.

Legdrágábban ma Oroszország termel és azt hisszük, hogy a világ gazdasági rendjének nem kell félnie tőle.

A magyar óceánrepülőket barátságtalan rádióállomások akadályozták a tájékozódásban

Detroit lelkesen ünnepelte a sikeres repülést —

Rothermere lord tizezer dolláros díja — Budapest ünnepel — Az asperni rádióállomás volt egyedül barátságos

A magyar repülők 25 óra 40 perc rekordidő alatt tették meg utjukat Budapestig

Budapestről jelentik: Az angol, francia, osztrák, olasz és amerikai sajtó budapesti jelentések alapján hosszú cikkekben foglalkozik Magyar Sándor és Endresz György óceánrepülésével. A nagy világlapok jórésze elsőoldalas cikkben számol be az eseményről. Közli a két magyar pilóta arcképét és élettörténetét, valamint a Justice for Hungary óceánrepülésének előzményeit. Több lap utal az óceánut allegorikus voltára.

A detroiti magyar kolónia egyébként ma nagy ünnepséget rendezett annak hírére, hogy Magyar és Endresz óceánrepülése sikerült. Az ünnepségen résztvett a város más nemzetiségű lakossága is és mintegy harmincezeren hallgatták végig a detroiti magyar társadalom vezető embereinek beszédeit. Az ünnepséget istentisztelet előzte meg, majd pedig a városházán Detroit polgármestere tartott beszédet, aki méltatta a két magyar pilóta érdemeit.

Budapesti jelentés szerint Rothermere lord ma táviratot küldött Bethlen István gróf magyar miniszterelnöknek, amelyben arra kérte, hogy az általa kitűzött tizezer dolláros díjat nyújtsa át Magyar Sándornak és Endresz Györgynek. A miniszterelnök természetesen

örömmel tett eleget Rothermere kérésének.

A magyar óceánrepülők gépét egyébként ma délután teherautón hozták be Bicskéről a mátyásfüldi repülőtérre. A rendezőségnek el kellett tekintenie attól a tervtől, hogy Magyar és Endresz a Justice for Hungary-n repüljön a Mátyásfüldre, mivel a bicskei terep nem volt alkalmas a startra. Hivatalos megállapítás szerint a Justice for Hungary Budapestig az utat 25 óra 40 perc alatt tette meg.

A pilóták kijelentése szerint azért nem odtak le gyakrabban rádiójelzéseket, mivel az angol állomásokkal akartak érintkezni. Azonban több barátságtalan állomás megakadályozta a beszélgetést s így aztán le kellett mondaniuk arról a tervről, hogy rádióval keresztül orientálódjanak. Talán egyedül csak az asperni rádióállomás felelt udvariasan a magyar pilóták kérdéseire. Hétfőn délelőtt Magyar és Endresz a hősök emlékműve előtt fogják ünnepelni.

Párisból jelentik: A Havas-iroda jelentései alapján a párisi lapok hosszasan foglalkoznak a Justice for Hungary utjával szemlélve a magyar repülők bravuros teljesítményét.

TARKA ESEMENYEK

A számi ikrek tiltakoznak súlyos megadóztatásuk ellen

Newyorkból jelentik: Az Egvesült-Államok Kincstári hivatala elhatározta, hogy Netton-Spinner ismert számi ikreket, akik hetenkint körülbelül 700 fontot keresnek mutatványaikkal, a jövőben két kenyérkeresőnek tekintik s ennek megfelelően duplán adóztatják meg. A számi ikrek tiltakoztak az adókvetés ellen és rámutattak arra, hogy ők tulajdonképpen csak egyetlen egyénnek tekinthetők és duplán nem fizethetnek. Azt az indítványt terjesztették elő, hogy orvosi szakértő-bizottság döntsön abban a kérdésben, vajon valóban két embernek számítható-e az összenőtt kettős iker, vagy pedig egynek. Pénzügyi és artistahörökben most nagy érdeklődéssel várják a kérdés eldöntését.

Apponyi és a színházi antiszemita. Gróf Apponyi Albert berlini tartózkodása alkalmával találkozott Alpár Gittával, a világhírű operaénekesnővel, akitől megkérdezte, hogy miért él külföldön és miért nem lép fel a magyar Operaházban. A művésznő azt válaszolta, hogy zsidó válása miatt nem akariák a budapesti Operánál fellénteni. Apponyi közbelépésére Alpár Gittát vendégszereplésre hívták meg a budapesti Operához.

A legfiatalabb szerző. Egy tekintélyes dán könyvkiadóvállalat kiadásában érdekes könyv jelent meg. A könyv utirazokát tartalmaz és szerzője egy Lis Andersen nevű tizenkétéves kislány, aki Dániából Amerikába származott át és dán nyelven ír. A kislány kétségtelenül a világ legfiatalabb szerzője.

NÉMET DARABOK PÁRISBAN. Az idei szezonban több német szerző műve kerül bemutatásra Franciaországban. A Ivoni színházban Hasenecler „Napoleon rendet csinál” című komédiáját mutatják be, a párisi Odeon-színház Schnitzlernek egyik művét hozza, a Titóhoz együttese pedig Bruckner: Angliai Erzsébet drámáját szerezte meg előadásra.

Chaplin hurcolkodik. A párisi lapok szerint Charlie Chaplin azzal a tervvel foglalkozik, hogy végleg elhagyja Hollywoodot és a francia Riviérára költözik, ahol tárgyalást folytat a Juanles-Pins kastély megvételére, amely azelőtt Rudolf Valentino volt. Chaplin a kastélyban akarja berendezni stúdióját is.

USZÓNADRÁG, MINT AZ ÉLET EVOLUCIÓJÁNAK FÜGGVÉNYE. Londonból jelentik: Gandhi egy cikkben utasítja vissza azokat a ruházkodási tanácsokat, amelyekkel londoni látogatása esetére minden oldalról elhalmozdák. Szokásos viselete, ugymond az uszónadrág, az élet természetes evolúciójának függvénye. Ezt csak annyival egészíti ki majd, amennyit az angol éghajlat megkövetel. A ruházkodás tekintetében nem az angol divat, hanem az ő reprezentatív szerepe lesz irányadó. A kongresszus ma képviseli, amely viszont az éhenhaló s ma maidnem egészen meztelen hindu lakosság képviselője.

Az amerikai javítóintézetekben spanyol inkvizíciós módszerrel kinnözzák a gyermekeket. Londonból jelentik: A Wickersham-féle börtönügyi bizottság, amelyet Hoover elnök küldött ki a fiatalok börtöneinek és javítóintézeteinek tanulmányozására, jelentésében a spanyol inkvizícióra emlékeztető borzalmas állapotokról számol be. A jelentés szerint ezekben az intézetekben a gyermekeket korbáccsal ütlegelik, kezükön, lábukon vasbavertik, kikötik, jéghideg vízzel zuhanyozzák és sötét zárakban kenyéren-vízen tartják. Bizonyos fegyelmi büntetési nemek tulságosan borzalmasak volnának az ismertetésre. A börtönök kórházai állandóan zsufoltak bántalmazott gyermekekkel, a kik gyakran piszkos rongyokat viselnek ruházat helyett. A washingtoni állami javítóintézetben a fegyelmi büntetés sötét cella, ahol a gyermekek leszkákön fekszenek ágynemű nélkül. A múlt év első felében 2243 gyermek volt e „pokoli házak” lakója. Jórésztük a szesztilalom megsértése miatt kerültek az intézetbe és köztük sok a 14 éven aluli,

Burillianu megfelebbezte Manoilescu bankkormányzói kinevezését

Angheliescu királyi kintüntetése

— Három felebbezést adtak be Burillianu pernyertes ítélete ellen —

Bucurestiből jelentik: Angheliescu volt bankkormányzó ma megjelent Argetoianunál, aki a kormány nevében köszönetét fejezte ki kiváló szolgálatáért és átnyújtotta neki a király megbízásából a román Korona-rend nagykeresztjét. A bankkormányzói állás körül egyébként még mindig nem ülnek el a hullámok. Bu-

riilianu újabb beadványt intézett a közigazgatási bírósághoz és megfelebbezte Manoilescu Mihály kinevezését. A Burillianu ügyében hozott elsőfokú bírósági döntést különben három felebbezés támadta meg. Az egyiket a pénzügyminiszterium, a másikat a miniszterelnökség, a harmadikat pedig Angheliescu volt bankkormányzó nyújtotta be.

A legendás hírű, könnyelmű Bachruch Albin esete egy bécsi nővel

Erdekes per a budapesti Kurián — Aki huszárönkéntesnek éjjeli kávéházban pénzt ad, — nem hivatkozhatik a megtévesztésre

Budapestről jelentik: A nemrég elhalt Bachruch Albi egyik kölcsönügyletében mondott most határozatot a Kuria Góth-tanácsa.

Az ügy még a békeidőre nyulik vissza. Bachruch Albi akkor Bécsben teljesített szolgálatot, mint huszárönkéntes. A könnyelmű fiatalembernek semmi pénz nem volt elég s így magától értetődik, hogy csakhamar *uzsorások karmai közé került*. Egyik átmulatott éjszaka után, amikor az elfogyasztott ételek és italok árát ki kellett fizetni, Bachruch Albi észrevette, hogy pénze elfogyott.

Ha az önkéntes urnak elfogy a pénze

Mindazonáltal nem történt semmi baj, mert a hatalmas Bachruch-vagyon leendő örökösének készséggel álltak szolgálatára. Még ott a mulatóban bemutatták az önkéntesnek Weisz Hermann ügynököt, aki nyomban ajánkozott, hogy nemcsak a számla összegét, hanem ezenfelül még jelentékeny további pénzt is kiutaltat a megszorult milliomosnak.

Kocsiba ültek és átmentek az egyik éjjeli kávéházba, ahol Weisz Bachruch Albint bemutatta egy Jerabek Augustin nevű hölgynek. Jerabek 35.000 koronáról kötelezvényt állítottatott ki magának, de hogy mennyi pénzt adott át ennek ellenében a tékozló fiúnak, azt ma már senki nem tudja megmondani. Tény az, hogy Bachruch Albin az ügyletet annak rendje és módja szerint megkötötte. Jerabek Augustin pedig a kötelezvényt néhány hónap múlva, a lejáratkor bemutatta Bachruch Károlynak, Bachruch Albin apjának kifizetés céljából.

A hirneves ékszerész éktelen haragra lobbant, amikor fia újabb könnyelműségéről értesült és nemcsak hogy a fizetést megtagadta, hanem még ő lépett fel támadólag és a bécsi bíróságok előtt pert tett folyamatba Jerabek Augustin ellen a kötelezvény kiadása iránt. A megszeppent nő, amikor látta, hogy az elkecseregett apa a legvégsőkig el van szánva, bíról egyezséget kötött Bachruch Károllyal, amelyben elismerte, hogy a kötelezvény érvénytelen és kötelezte magát arra, hogy az adóslevelet, mielőtt egyik hitelezőjétől visszakapja, Bachruch ékszerésznek ki fogja szolgáltatni.

A „kiskoru” milliomos-fiu

A háboru zűrzavaraiban a dolog feledésbe ment, a kötelezvény Jerabeknél maradt, aki hosszú évekig hallgatott igényéről. Amikor aztán Bachruch Károly meghalt, Jerabek Augustin pert tett folyamatba Bachruch Albin ellen, aki akkor már a hatalmas vegyon örököse volt és nemcsak ennek a kölcsönösszegnek, hanem még további 5000 korona kölcsönnek a valorizálását kérte. Ekkor derült ki ugyanis, hogy Jerabeknek nemcsak az az írása volt, amelynek kiadására kötelezte magát, hanem még egy adóslevél maradt birtokában, amelyről annak idején említést nem tett.

Bachruch Albin helyett gondnoka, özv. édesanyja lépett fel a perben és a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a kölcsön folyósításának időpontjában Bachruch Albin bár 24-ik életévét már betöltötte, még nem volt nagykoru, mert kiskorúságát költséző életmódja foly-

tán a család meghosszabbította. Az általa vállalt kötelezettség tehát nem joghatályos, ezt egyébként maga Jerabek is belátta, amikor a 35.000 koronás adóslevél kiszolgáltatására magát kötelezte.

Ezzel az érveléssel szemben Jerabek azt vitatta, hogy Bachruch Albin előtte kiskorúságát elhallgatta, őt megtévesztette s mivel ezek szerint a felvett pénzzel jogtalanul gazdagodott, már csak kártérítés címén is köteles a felvett pénz valorizált értékét megtéríteni.

A rendkívül érdekes ügy most fejeződött be a budapesti Kuria előtt, amely a kereset elutasította. Az ítélet indokolása szerint a 35.000 koronás kölcsönügyletből kifolyólag Jerabek Augustin semmiféle igényt nem támaszthat, mert a bíról egyezségben erről a követeléséről még annakidején lemondott. A hátralékos 5000 koronás kölcsön pedig azért nem jár Jerabeknek, mert Bachruch Albin a pénz folyósításának időpontjában kiskoru volt és így gyámja jóváhagyása nélkül terhes szerződést nem köthetett. Azon az alapon sem lehet ezt a követelést megítélni, hogy Bachruch Albin kiskorúságát elhallgatta és ezzel a megtévesztéssel hitelezőjének kárt okozott. Erre a tévedésre ugyanis csak a jóhiszemű és gondos szerződő fél hivatkozhatik, Jerabeket azonban ilyennek tekinteni nem lehet, mert a pénz folyósításakor elmulasztotta a hitelező köteles gondosságát, amikor a személyi viszonyok közelebbi megvizsgálása nélkül olyan egyénnek hitelezett, akinek fellépéséből látnia kellett, hogy a nagyszegű kölcsönt nem élet-hivatásával járó szükségleteinek fedezésére, hanem könnyelműségéből kívánja igénybe venni!

A bíróság döntése

Nem vitás ugyanis, hogy Bachruch Albint az ügynök egy éjjeli kávéházban hozta össze a hitelezővel, aki a könnyelmű huszárönkéntest azelőtt soha sem látta. Aki ilyen körülmények között jelentkező félnek ad kölcsönt, annak tudnia kell, hogy a pénz nem komoly gazdasági szükségletet kielégítést, hanem csak a pazarlás és költsékezés célját szolgálja. Ha pedig ezek után kiderül az a kézenfekvő feltevés, hogy a megszorult adós jogügyletek kötésére képtelen, annak következményeit a hitelező kénytelen viselni, aki ilyen körülmények között méltán megérdeklődik, hogy még azt a pénzt se lássa viszont, amit tényleg folyósított.

V. J.

Meglopták az athéni magyar követet

Negyedmillió drachmát találtak elásva.

Athénből jelentik: Az athéni magyar követségen nagy lopásnak jöttek a nyomára. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy a lopást a követ komornyikja követte el, aki a pénzt egy nyilvános parkban ásta el. A rendőrség a lopott pénzt meg is találta s az 283.000 drachmát tért ki. A komornyikot letartóztatták.

Éljen a kabáting! A „férfi ruhá átalakítására alakult liga” merész divat-kreációkkal akarja elviselhetővé tenni a férfiak részére a hőséget

A férfidivat összehasonlíthatatlanul konzervatívabb a nőinél. Amíg a legvadabb és legképtelenebb nőidivat-hóbortoknak is mindenkor akad propagálójuk és hívük, addig a férfiak öltözködése évtizedek óta alig változott valamit. Hogy a nők körében milyen gyorsan válik népszerűvé az új divat, azt épp az utóbbi években volt alkalmunk látni, amikor először a térden felül érő szoknya hódította meg a világot, majd ugyanilyen gyorsan terjedt el az elentétes divat: a földig érő hosszú szoknya. Ezzel szemben a férfidivat „kilengései” legföljebb abban nyilvánultak meg, hogy egyszer szűkebb, másszor bővebb volt a nadrág szabása, egyébként azonban semmiféle változott hosszú idők óta a férfiak ruházódásában, legföljebb csak annyi, hogy a férfiak, különösen a nyári hónapokban nem hordanak mellényt.

Az új férfiruha tervezete

Ez az újítás is tisztán kényelmi okokra vezethető vissza, a mellény levetésével azonban még korántsem nyert megoldást az az évről-évre visszatérő kérdés, hogy miként lehetne a férfiruházatot nyáron olyképpen reformálni, hogy a férfiaknak ne kelljen a kánikulát hőségben a kényelmetlen gallér, megszorított nyakkendő és meleg kabát következtében szenvedni. Minden nyáron felül az a kérdés, hogy az elegáns férfi járhat-e kabát nélkül „ingujában”, azonban ezideig ez a nagyon is reális és praktikus divat sem tudott tért hódítani, csak egyes merész újítók kísérelték meg a kabát száműzését.

Most azonban a férfiak mintha megelégték volna már a maradi divat kényelmetlenségét. Erőteljes akció indult meg a férfidivat megreformálására és Angliában, a férfidivat kialakításának hazájában, megalakult a „férfiruházati módosításért és átalakításáért küzdő liga”, amely elsősorban azt tűzte ki céljává, hogy a meleg évszakban megszabadítja a férfiakat a kényelmetlen ruhadaraboktól. A liga most pályázatot hirdetett olyan nyári férfiruhákra, amelyek a jelenleginél kényelmesebbek és célszerűbben alkalmazkodnak az időjárás-hoz. A pályázatnak nagy visszhangja támadt és arra igen sok kreáció érkezett be. A zsűri öt pályázatot részesített jutalomban és nem érdektelen közelebbről szemlélni ezeket az új divatkreációkat. Az első díjat Barét londoni szabócég nyerte a következő öltözékekkel: A kabátot a pályázó teljesen száműzte és helyette csak egy mélyen kivágott, kétgombos mellényt hagyott. A jelenlegi nadrág helyét térdnadrág foglalja el, amelyhez természetesen felcipőt kell viselni, az ing pedig erősen kihajtott apacsing nyakkendővel. Ez a tervezet nyerte meg leginkább a bíráló bizottság tetszését, míg az a kreáció, amely könnyű anyagból készült

Kloroformos betörők garázdálkodnak Kolozsváron

Vakmerő, kloroformmal dolgozó betörőbanda garázdálkodik Kolozsvár külvárosiban. Mikor a munkában kifáradt, melegtől elesigázott emberek éjszakai álmaikat alusszák, egy négytagú betörőbanda járja be a külvárosok utcáit és az ablakok felső, nyitott részén át kloroformot fecskendeznek be, amittől az emberek mély kábulatban alszanak a lakások tulajdonosai, mialatt a kloroformos betörők kitűnő szakavatottsággal fosztják ki a szobákat, sokszor még ruhákat sem hagynak, amiben a kirabolt, megkárosított emberek a rendőrségre menjenek a feljelentést megtenni.

Az éjszaka folyamán öt iparossegéd lakására törtek ilymódon be, akik a nyitott ablaknál teljesen ruhátlanul aludtak. A kloroformos rablók annyira kifosztották az öt fiatalembert, hogy reggel még alsóruhákat is kölcsön kellett kérniük, hogy munkába mehessenek. A rendőrség ma tudomást szerzett a dologról és megindította a nyomozást a betörőbanda kézrekerítésére.

kabátot tervez — esetleg csak könyökig érő ujjal — térdnél felül érő nadrágot és térdnél alul érő, de hosszú harisnyát, csak második díjat nyert. A legmerészebb a harmadik díjjal kitüntetett pályázat. Ez a viselet száműzi ugy a kabátot, mint a mellényt, az ing gallér nélkül, erősen kihajtott és a nadrágon széles színes selyemöv van. A kalap helyett ez a kreáció könnyű felér vagy színes turbánt szeretne bevezetni. Legcélszerűbbnek a negyedik díjat nyert tervezet látszik: a kabáting. Ez a kihajtott gallérral és nyakkendővel ellátott ing, amely könnyű inganyagnál valamivel nehezebb anyagból készült, kívülről zsebekkel rendelkezik és jóval térdnél felül végződik. A derékon keskeny öv erősíteni ezt az inget a nadrághoz. Végül kitüntették azt a szabót is, aki a régi görög divat felújításával egész fantasztikus ötlettel állt elő. Eszerint az ingnek nincs se nyaka, se ujjai, ellenben övvel van átkötve és görög peplon borul föléje, vagy pedig a rövid könnyű kabátot egy skót szoknyaszerű alsórész egészíti ki.

Nagyon érdekes volt az a verseny, amelyen mindezek a kreációk a gyakorlatban is felvonultak. Az említett divatkreációkon kívül természetesen a legfantasztikusabb maskarák is láthatók voltak ezen a versenyen, amelynek zsűrije ijesztő ellentét gyanánt, feszes frakkokban izzadt. A versenyen nagy volt a férfiak lelkesedése és a liga elnökét dörgő tapsvihar fogadta, amikor többek közt a következőket mondotta:

A nők egészséges öltözködése

— Hiába küzdenek a maradiak a férfidivat reformja ellen, az rövidesen mégis meg fog valósulni. Miért csak a férfiak öltözködése ragaszkodik változatlanul az ósdi tradíciókhoz? Hiszen anyáink vagy nagyanyáink nem merték volna felvenni olyan rövid szoknyákat, mint a mai lányok és nem jelentek volna meg az utcán olyan lengő öltözve, szabad karokkal és nyakkal, mint a mai nő, pedig ezt a női divatot nem kifogásolják, sőt elismerik róla, hogy célszerű és egészséges öltözködés. Miért ne módosítsuk mi férfiak is elavult, kényelmetlen ru-

Allásnélküli tanítók véres tüntetése

A fővárosba rendelték az állásnélküli tanítókat, akiket nem tudtak elhelyezni — 1681 állásra **Bucurestiben** 7000 tanító jelentkezett — Az ablakon másztak be a protektorok —

Bucurestiből jelentik: Jorga miniszterelnök és közoktatásiügyi miniszter rendeletére Bucurestibe rendelték mindazon tanítókat, akiknek nincs állásuk. Ezerhatszáznyolcvanegy megüresedett állás betöltéséről volt szó és jelentkezett több mint hétezer fiatal és öreg állásnélküli tanító, valamennyien abban a reményben, hogy elhelyezik őket. A kormány bizottságot küldött ki, hogy a megüresedett tanítói állásokat betöltse és ez a bizottság a Stirbev Voduccában levő iskolaépületben meg is kezdte működését, de oly lassan dolgozott, hogy a tanítók türelmetlenkedni kezdtek. A tanítók küldöttséget menesztettek Jorgához és elpanaszolták, hogy a bizottság politikusok közbenjárására olyanokat nevez ki elsősorban, akik alig fejezték be tanulmányukat. Elmondták, hogy a rekkenő hőségben kellett várakozniuk, míg a protektorok az ablakon keresztül másztak be a bizottsághoz, hogy befolyásukat érvényesítsék.

Jorga erre a Parcul Carolban levő Arena Romanában jelölte ki a bizottság helyét, de ott is oly lassan és részrehajlóan működött, hogy a tanítók között csakhamar újabb elégedetlenség kapott lábra. Jorga erre a tanítókat a kaszárnyákban és különböző iskolákban helyezte el, egyben intézkedett, hogy a munkánélküli élelmiszerkiosztó helyeken és diákmenzákön

AZ

UJSÁG

MINDEN
SZOMBATI
SZÁMÁBAN
INGYEN

MÉLYNYOMÁSÚ, KÉPES

RÁDIÓ-

MELLÉKLET

TELJES MŰSORRAL

Előfizetni lehet: Sándor Iván hírlapiroda, Löbl hírlapiroda aradi cégéknél

házkodásunkat? Az első lépést megtettük és itt nem állunk meg.

Bár a férfiak mindenütt áhitoznak egy ilyen célszerű divat után, ismerve a férfidivat konzervatívizmusát, alig hihető, hogy az új divat hamarosan elterjedne. A férfiak továbbra is hivatkozni fognak a nők kényelmesebb ruházódására és irigyelni fogják őket ezért, de azért tovább fognak izzadni a kényelmetlen kabátban és a kemény gallér szorítása miatt.

(—)

élelmezzék őket. A tanítók, akiket felette bosszantott, hogy ezrével Bucurestibe rendelték őket, újabb küldöttséget akartak menesztetni a miniszterelnökhöz. A küldöttség azonban a Strada 11. Julie bejáratánál szembetalálta magát rendőrökkel és csendőrökkel. Összeütközés történt, amelynek folyamán a csendőrök szurnyaikat, a rendőrök gummibotjaikat alkalmazták. Több száz tüntető tanító könnyebb sérüléseket szenvedett. A tanítók ennek hatása alatt elhatározták, hogy addig nem hagyják el a fővárost, míg elégtételt nem kapnak és el nem helyezik őket.

Magyarországon hetven-hét napilap jelenik meg

Érdekes lapstatisztika

Budapestről jelentik: A Statisztikai Szemle kimutatása szerint Magyarországon 1230 lap jelenik meg, amelyek közül 809 Budapestre esik. Ezeknek husz százaléka politikai napilap. Így Magyarországon 77 napilap, 329 hetilap, 430 havi folyóirat és 25 évi szemle jelent meg. A nyelv szerinti megoszlás a következő: 1197 magyar, 112 német, 46 francia, 34 angol, 14 olasz, 2 görög, 10 latin, 1 román, 1 esperanto, 1 tót, 1 héber, 1 cseh és 1 szerb.

Az aradi műhelyfőnökség elbocsátott munkásai pert indítottak a CFR ellen

A CFR aradi műhelyfőnöksége ez év tavaszán felmondás nélkül az uccára tette Gombos János, Tóth István, Iosan Pál és Papp Gábor CFR műhelyi alkalmazottakat. A felmondásban különösebb indokollással nem élt a műhelyfőnökség, csupán arra hivatkozott, hogy a CFR egész üzemében életbeléptetett létszámredukció következtében a munkáslétszámot is csökkenteni kénytelenek. A négy, felmondás nélkül elbocsátott munkás most perrel támadta meg a CFR vezérigazgatóságát és keresetükben előadták, hogy az aradi műhelyfőnökség minden előzetes értesítés nélkül tette őket az uccára és kérték a bíróságot, hogy részükre három hónapos felmondási jogot állapítson meg, egyben kötelezze a CFR vezérigazgatóságát, illetve az aradi műhelyfőnökséget, hogy a felmondási időre járó bérösszeget részükre fizesse ki.

A CFR jogi képviselője igen érdekes előterjesztésben kérte a bíróságot a keresetben foglaltak visszautasítására. Hivatkozott az aradi törvényszék egy közelmúltban elhangzott ítéletére, amely elvi jelentőségű döntést képez. A hivatkozott perben egy a város által elbocsátott mozdonyvezető kért ugyan csak három hónapos felmondást, amelyet a bíróság arra való hivatkozással utasított el, hogy ez a felmondás intellektuelleknek jár és kevesebb képzettséggel bíró és kizárólag fizikai munkát végző alkalmazottnak legfeljebb 14 napos felmondásra van jogosultsága.

A CFR jogi képviselője kérte a bíróságot, hogy a négy volt műhelyi alkalmazott kereseténél ezt az ítéletet vegye figyelembe és részükre legfeljebb 14 napos felmondási időt állapítson meg. Az érdekes perben a bíróság 28-ára halasztotta az ítélet kihirdetését.

Két fiatal pap első miséje az aradi Minorita-templomban

Vasárnap megkapó, csendes ünnepszín helye lesz az aradi Minorita-rendház főtemploma. Két fiatal, a közelmúltban felszentelt pap tartja első miséjét az aradi minorita templomban. Mayer Béla, aki a nagybányai Minorita-rend theológiáját végezte, reggel hét órai kezdettel tartja első miséjét. Nagyváradon dr. Fiedler szatmári püspök szentelte fel Isten szolgálatára Péter és Pál napján a fiatal papot, aki a következő vasárnapon, szent Anna napján a Mossóczy-telepen és az aradi Mária Theresia nővérek kolostorában tart miséket.

Vasárnap délelőtt 10 órakor a Rómából hazaérkező Karácsonyi István, szintén Aradról elszármazott fiatal pap tartja első miséjét. Karácsonyi István Rómában végezte tanulmányait, ahova nyolc év előtt ment ki és most mint felszentelt pap tér vissza, hogy szülővárosában megtartsa első miséjét. A kedves ünnepszín Arad katolikussága várakozással és örömmel tekint.

Salamon tanár utlevelét elkobozta a rendőrség

Ludosan vizsgálóbíró ma kihallgatta a megvádolt tanárt — Augusztus végén hallgatják ki a tanukat

Salamon Samu aradi tanár ellen — mint ismeretes — töle küönváltan élő felesége hüsvádi feljelentést tett, amelyben megvádolta Salamon tanárt, hogy aradi ingatlanait, el akarja adni, amelynek megtörténtével Magyarország szándékozik átköltözni. A hüsvádi feljelentés alapján a rendőrség elkobozta Salamon Samu tanár utlevelét és az ügyre vonatkozó iratokat az aradi ügyészségre tette át, ahol Ludosan Miklós vizsgálóbírónak osztották ki az ügyet. A vizsgálóbíró ma délelőtt hallgatta ki a súlyosan megvádolt tanárt. Salamon Samu kihallgatása alkalmával előadta, hogy egyáltalában nincs szó szökésről, mert aradi ingatlanai részben édesanyjának a nevében, részben pedig gyermekének nevében állnak, így tehát jogtalan elidegenítésről szó sem lehet. Ugyanakkor elismervévekkel és

12 osztályú Kézpénz Sorsjáték.

Ha nyerni akar nagy összeget :- Siessen venni Mentő Sorsjegyet.

Kapható minden trafikban.

Második osztály huzása 1931. július 26. :: Nyeremények kifizetését az ALBINA BANK garantálja. :- Főnyeremény: 1,000.000 Lej. :- Nyeremények összege 4,000.000.

Minden sorsjegy 12 osztályon végig játszik.

Sorsjegyek ára: egész 100, fél 50 lej, vidéki rendeléseknél 19 lej portóra hozzáadandó.

Főbizományos: ECKSTEIN TIVADAR, Arad, Str. Vidra No. 1. (Mossóczy-telep.)

Központi sorsjegyiroda: Cluj, Str. Memorandului 16.

Sorsjegyek az Aradi Közlöny kiadóhivatalában is kaphatók.

Egy éven belül megkezdik az aradi Iparosok Aggmenházának építését

A vasárnapi iparos-nagygyűlés elé — Reinhart Gyula nyilatkozata — Három éven belül felépül az aggmenház —

Evekkel ezelőtt az aradi Holtmaros partján egy megfagyott embert találtak. Ruháját kopott, arca borotvalatlan, külsején a nélkülözés összes jeleivel. Először azt gondolták, hogy koldus, csavargó, akinek kenyere volt a csavargás és aki most, öreg korára, amikor egy fagyos téli éjszaka nem kapott sehol sem menedéket — megfagyott.

Csak később derült ki, hogy az akopott ruhájú ember, aki az aradi Holtmaros partján lelte halálát, nem volt csavargó, hanem valamikor jobb napokat látott, kenyere nem a kéregetés, hanem a tisztas ipar volt, de — mint annyi társa — tönkre ment a súlyos gazdasági viszonyok következtében és mivel egyedül és magatehetetlenül minden támasz és ottlón nélkül állott — egy zimankós éjszaka megfagyott.

A gondoskodó, lelkes iparosság

Ez a tragikus esemény késztette gondolkodásra Arad iparostársadalmának vezetőit és elsősorban Reinhart Gyulát, akik elhatározták, hogy valami uton-módon megoldást keresnek erre a kérdésre és elejét veszik annak, hogy iparosok, akik tisztességes munkával töltötték el egy életet, öregségükre egyedül s elhagyatva, menedék nélkül nyomorultul pusztuljanak el. Mintegy ez az esemény volt első indító oka az Iparos-Otthon megalapításának, amely elsősorban az Iparos Aggmenház céljait szolgálja. Az Iparos-Otthon alapszabályai szerint, aki tíz éve tagja az Iparos-Otthonnak, az jogosult arra, hogy felvegyék az Iparos Aggmenházba. Három év múlva telik le az Iparos-Otthon első tíz éve és ekkor már számos olyan tagja lesz az Iparos-Otthonnak, akik jogosultak lesznek arra, hogy felvétessék magukat az Iparos Aggmenházba.

Ez a három év bizony rövid idő és éppen ennek tudatában hirdet most az Iparos-Otthon igazgatósága vasárnap délelőttre iparos nagy-

gyűlést, amelyen ismertetni akarják azokat a módokat és eszközöket, amelyekkel az aradi Iparosok Aggmenházának három év alatt való felállítását elérhetni vélik. A vasárnapi iparos nagygyűlés céljáról, az Iparos Aggmenház megalapításáról az Aradi Közlöny murkatársaság beszélgetést folytatott Reinhart Gyulával, akinek agyában az Iparos-Otthon és az Iparos Aggmenház terve megszületett és aki a következőket mondotta:

— Az Iparos-Otthon tulajdonképpen kétös célt szolgál — mondotta Reinhart Gyula. — Az egyik, egy tábortba összehozni az iparosságot a gazdasági és kulturális együttműködés érdekében, a másik pedig segítséget, ellátást, menedékhelyet nyújtani az Otthon elaggott és arra rászoruló tagjainak. A tíz éves határidő három év múlva telik le és ma azt akarjuk, hogy erre az időre már fennálljon az Iparosok Aggmenháza. A vasárnapi gyűlés mintegy szervező jelleggel bír, minél több tagot akarunk toborozni az Iparos-Otthon számára és egyúttal ezen a gyűlésen akarjuk megtárgyalni azt is, hogy hogyan, miképpen valósítható meg a legjobban az aggmenház.

Nemsokára felket vásárolnak

— A fősúlyt arra helyezzük, hogy szakmánként szervezzük meg az iparosságot és hogy minden szakma egy szoba-alapítványt tegyen. A nagyobb szakmák természetesen nagyobb szobákra tesznek alapítványt és reméljük, hogy három év múlva már harminc iparosnak nyújthat menedéket az aggmenház. Ilyen aggmenházak egyébként vannak Kolozsváron, Nagyváradon is, ezek évtizedes múlttal bírnak és kitünően beváltak. Az Iparos-Otthon egyébként teljesen díjmentesen magára vállalja a menház alapjainak adminisztrációját. Ugy tervezzük, hogy egy éven belül már meg is vesszük az Aggmenház részére szükséges telket, vagy épületet, amelyet aztán lassanként berendezünk, úgy, hogy három év múlva már felszerelve fog állni az Iparosok Aggmenháza. Ekkor már fogunk tudni gondoskodni az elaggott, tönkre ment iparosokról és nem fog megtörténni többet Aradon, hogy megfagyott iparost találjon hajnalban az uccán a posztoló rendő...

Az aradi mozik mai műsora

Negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ. MARQUISE DE POMPADOUR. Szatirikus filmvígjáték, a német filmprodukciónak egyik legértékesebb alkotása. Királyi szerelem, fejedelmi pompa, briliáns kiállítás, bábajos zene, ének és tánc. Főszereplők: Anny Ahlers, Ida Wüst, Irene Ambrus, Walter Jankuhu, Verebes Ernő és Kurt Geron.

ELITE MOZGÓ. A KINAI PAPAGÁLY. Főszereplő: Marlon Nixon.

GRADISTE MOZGÓ. A HALÁL TÁNCOSA. Cirkuszdráma. Főszereplők: Katina Bell és Gösta Eckmann. (Előadások 7 és 9 órakor).

H I R E K

Kánikulai bajok Aradon

Csökken a husfogyasztás és ezerszámra menekülnek a strandokra az emberek.

Ilyen igazi kánikulára már évek óta nem volt példa Aradon. A hőmérő árnyékban 40 fokot mutat. Az uccák kihaltak, különösen a déli hőségben, amikor a kis higanyoszlop 44-re is felszalad. Csak az vánszorog verejtékezve az uccán, akinek halaszthatatlan, fontos ügye van. Még a parkokban sincs már nappal élet, sőt a hétérai Marospart-korzó is feltűnően elnéptelenedett. Csak este kezdenek szalngózni fel a Marospartra, ahol egy kis hűvösebb fuvalat lengedez. Különben a strandokon található egész Arad közönsége. Több ezer ember fürdik naponta a Maros hűs hullámaiban. Az üzletek amugy is minimálisra csappant forgalmát teljesen megöli a kánikula. Annyit vitatkoztak a záróráról. Hajnalban és este kelene nyitva tartani az üzleteket, talán akkor betévedne valaki.

A vendéglők és kávéházak a sörrrel csinálnak jó üzletet. A mai napon különösen felszokott a szódavíz-fogyasztás és nagy a kereslet jégben is, amiből hihetetlen mennyiséget fogyaszt el Arad közönsége. Mészárosoktól nyert információink szerint ebben a nagy melegben alaposan csökkent a husfogyasztás. Ellenben a vegetáriánus étteremnek jól megy a piacokon nagy kereslet van gyümölcsben, hiszen olyan olcsó a cukordimnye, aminek most van a szezonja. Nemsokára a vevő után fogják hajigálni, csak vigye el.

Az autóbuszok bonyolítják le a strand-forgalmat. Szegény kocsisok bizony bóbiskolhatnak a bakon, nem akad egy nap két fuvarjuk sem. Akinek nincs saját autója, autóbuszon viteti ki magát. Ugyan ki ad a kocsisnak husz lejt, amikor hat lejt kiviszi az autóbusz.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Részben felhős idő, lényegtelen hőváltozással.

— **Megkapták a kereskedők a „patenta fixa“-t.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter javaslatot készít az egyenes adók reformjáról. A tervezet ezert a globális adót az elementáris adóval fogják összeolvasztani. A kisiparosok és kiskereskedők számára a tervezet biztosítja a „patenta fixa“-t.

— **Kreuger-bessz a német válság miatt.** A német bankbukásokkal kapcsolatban a stockholmi tőzsdén Kreuger-bessz következett be. Kedden valóságos fekete nap volt a stockholmi tőzsdén és ez alkalommal a Kreuger papírokon kívül számos más érték is nagyarányban zuhant.

TÜZIFA legjobb minőségű legolcsóbb árban **AUFRICHT** fatelepen Egy 51 dorong 520.— lejtől.

— **Vasárnap nagyszabású repülőnap lesz Aradon.** Dél előtt a görög-keleti templomban Istentisztelet tartanak az aviatika elcsétt hőseiért, amelyet követően egy tisztí bizottság közörsöt fog helyezni az Aradon szerencsétlenül járó Georgescu pilóta sírjára. Délután nagyszabású parkünnepélyt rendeznek a vármegyeház parkjában, amelyen közreműködnek az összes aradi jótékony egyesületek. A repülőnap bevétele egy repülőgép megvásárlását teszi lehetővé, amely Arad város nevére fogja viselni és a megye kereskedelmi céjait szolgálja. Katonazene, a Dácia-kávéház jazzband-je, roulette és különböző meglepetések biztosítják, hogy a közönség kiűnően fog szórakozni a parkünnepélyen. A vasárnapi repülőnap elé Arad közönsége várakozással és nagy érdeklődéssel tekint. Arad város jótékony egyesületei már hetek óta buzgólkodnak a siker érdekében. Holnap, szombaton délután lesz a repülőnap szervező-bizottságának utolsó ülése a prefektusi hivatalban, amelyre az Aradi Közlöny útján hívják meg a jótékony egyesületek tagjait.

Nyolc áldozata van a pesti házbeomlásnak

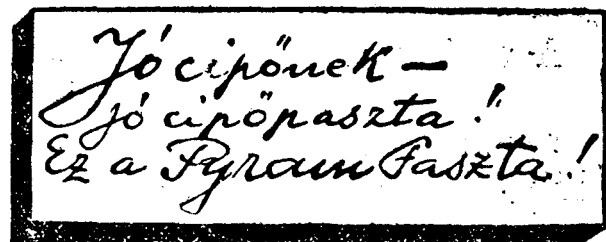
Megállapították a vétkes könnyelműséget — Az építész és a főpallért őrizetbe vették — Három hét helyett négy nap alatt csinálták a betonmunkákat

Összeomlott a nászajándéknak szánt palota

Bucurestiből jelentik: Tegnap délután öt órakor, mint arról beszámoltunk, Budapesten a Szent László-uccában egy épülőfélben levő négyemeletes ház beomlott. Az éjszaka folytatták a mentési munkálatokat és ez alkalommal újabb három halottat ástak ki. Az építész állítása szerint még négy munkásnak kell a romok alatt lennie, akik minden bizonnyal már halottak. Mohr Istvánt, a ház építészét — aki egyben a ház tulajdonosa is — és Borsos főpallért a rendőrség őrizetbe vette s abban az esetben, ha bebizonyosodik, hogy a szörnyű katasztrófáért őket terheli a felelősség, mindkettőjüket le fogják tartóztatni. Már eddig is meg-

állapítást nyert, hogy a betonkötésű munkálatokat, amelyeket rendes körülmények között három hét alatt szoktak elvégezni, négy nap alatt csapták össze. Az építkezést május közepén kezdték és augusztus elsejére már ki is adták a lakásokat. A háznak egyébként a váza is rendkívül gyenge volt.

Érdekes egyébként megemlíteni, hogy Mohr, aki háromgyermekes családapa, beleszeretett egy Lőrinczek Vilmos nevű szabó 17 éves Ilona nevű leányába, akit el akart venni és éppen ezt a négyemeletes házat szánta nászajándéknak jövedébelliének.

— Szívszélhűdésben meghalt egy aradi fiatalasszony. Az aradi rendőrségre ma délelőtt jelentés érkezett arról, hogy a Str. Badea Cartan 55. számú házban hajnali öt órakor hirtelen meghalt Moritz Györgyné született Roth Veronika. Az elhunyt mindössze 29 éves volt. Hajnalban felébredt, férjének rosszullétről panaszkodott, majd pedig hirtelen hátrahanyatlott és meghalt. A rendőrség részéről a hatósági orvos kíséretében Jelelean kommisszár szállott ki. Megállapítást nyert, hogy sem öngyilkosság, sem büntény nem forog fenn és a fiatalasszony szívszélhűdés következtében halt meg.

Hallatlan olcsóság!

Egy méter tiszta len ruha vászon

Lejt 60.

Minden más nyári anyag hasonló árban

RUTTKAY & BOTYE

fehérnemű üzletben
Arad, megyeházával szemben.

— Az aradi hadkiegészítő parancsnokság ezúton értesíti a bevonulási törvény 71. sz. paragrafusa alá eső önkénteseket, hogy a nagyvezérkar 14.069 sz. 1931 július 7-én kibocsájtott rendelete értelmében az 1931—32. évi lótaxa tizezer lejt tesz ki, ugy a lovasságnál, mint a tüzérségnél. Mindazok, akik a fenti fegyvernemeknél öhajítják szolgálataikat teljesíteni, nyujtsák be a hadkiegészítő parancsnoksághoz a pénzügyigazgatóság által kiállított tizezer lejről szóló nyugtát (recepisa) egy ily értelmű kérvény kíséretében. Laugier ezredes, a hadkiegészítő parancsnokság parancsnoka.

— A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyesülete folyó évi július hó 19-én, vasárnap d. u. 3 órai kezdettel taggyűlést tart hivatalos helyiségében. Str. Consistoriului 50. szám alatt. Ezúton hívja fel mindazokat a tagtársakat akik nyugdíjgyük elintézése végett előlegeket adtak, valamint azokat is, akik előlegeket nem adtak ugyan, de nyugdíjgyük elintézés alatt áll, hogy a fenti időpontban feltétlenül jelenjenek meg.

— **Öngyilkosság Szászvároson.** Szászvárosról jelentik: Tegnap az esti órákban Wagner József szászvárosi szabómester lakásán az ajtó kilincsére felakasztotta magát. Mikor tettét észrevették, a szerencsétlen szabómester már halott volt. Wagner József szabómester családja szellemileg erősen terhelt volt, egyik fivere már évek óta a nagyszabó mellett lakója. A szerencsétlen szabómestert is mindenki magabazárkózott, buskomorságra hajló embernek ismerte, aki 50 éve dacára annyira meg volt öregedve, hogy 70 évesnek gondolták ismerősei. Wagner József csendes tragédiája ismerősei körében nagy részvétet keltett.

Ujabb szabadságra ment Lutai polgármester

Raiou Aurél dr. vezeti a hivatalt.

Lutai Kornél dr., Aradváros polgármestere egy hónappal ezelőtt szabadságra ment. Röviddel szabadságának lejártá előtt a polgármester — aki orvosi kezelésre szorult — két havi betegszabadságot kért a minisztériumtól. Lutai Kornél dr. egy hónapos szabadsága tegnap járt le és mivel kérvényére a válasz eddig nem érkezett meg, a polgármester tegnap újból elfoglalta hivatalát. Ma aztán megérkezett Aradra a minisztérium válasza, amely engedélyezi Lutai Kornél dr.-nak a kéthónapos szabadságot és így holnaptól kezdve a város vezetését ismét Raiou Aurél dr. alpolgármester veszi át.

— **Kedden érkeznek a bécsi gyermekek.** Mint már az Aradi Közlöny jelentette, a bécsi gyermekek — akik minden nyáron Erdélyben és a Bánátban nyaralnak — 21-én, kedden reggel hét órakor érkeznek meg az aradi pályaudvarra. Az aradi Ganamit iroda, mely a nyaraltatási akciót végzi, felkéri mindazokat, akik már bejelentették igényeiket, hogy a fentjelzett időben legyenek kint az aradi pályaudvaron, ahol mindenki átveheti a hozzá beosztandó gyermekeit. A Ganamit közlése szerint még egy pár gyermeknek nincsen helye és aki még vállalni akar a nyári időtartamra bécsi gyermeket, ugy azt a Szent László-uccában lévő ifodában még a mai nap folyamán jelentse be, vagy pedig az érkezés reggelén kint a pályaudvaron.

— **Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József“ keserűvizet mint igen jó béltisztító szert eredményesen használják.** Az orvosi tudomány legjelentékenyebb képviselői írják, hogy a **Ferenc József** víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleménye.** Értesítjük a pénzügyigazgatóságnál fizetett összes nyugdíjasokat, hogy a pénzügyminisztériumhoz intézett ismételt megkeresésünk, valamint a pénzügyigazgatóság javaslata alapján a pénzügyigazgatóság fávirati meghatalmazást nyert, hogy a hátralékos június és július havi nyugdíjak kifizetését a befolyó napi bevételek 6 százalékából fedezhesse. Ennek alapján a június és július havi nyugdíjak augusztus hó 5—7-éig teljes kifizetést nyernek. Az augusztus havi nyugdíjak kifizetését a pénzügyigazgatóság annak idején közölni fogja. — Tekintettel a nyugdíjasok súlyos anyagi helyzetére, felkértük a pénzügyigazgatóságot, hogy a befolyó napi bevételekhez mérten a nyugdíjak kifizetését a hivatalos órái túl is eszközöltesse, mely eljárásért ugy Caba és Glava pénzügyigazgatóknak, valamint Endrődi osztályfőnököknek is ezúton is hálás köszönetet mondunk. Végül felkérjük t. tagtársainkat, hogy a hátralékos tagdíjukat egyesületünk irodájában (Strada Cloșca 2.) befizessék szíveskedjenek. Az elnökség.

Az izgalom napja Budapesten

Kép a bankok környékéről — A tájékozatlan betevők — Takarékkönyvek adása-vétele — A fürdőzők hozzátartozói — Mi lesz a hét nap eltelte után?

Ma reggel megnyiták a budapesti bankok pénztártermei. A háromnapos izgalom, amely a bankszünet alatt erőt vett a magyar főváros közönségén, igen sok embert vitt a bankok pénztáraihoz. Sokan voltak Budapesten, akiknek egy fillérjük sem volt már otthon és valósággal pénzre éhesen rohanták meg a bankokat. A legtöbben azt hitték, hogy betétjük teljes összegét kézhez fogják kapni, a banktisztviselők azonban felvilágosították őket a minisztertanács éjjeli határozata felől, amely szerint a betétek öt százalékánál egyelőre többet kifizetni nem szabad. Voltak, akik nem akartak hifelt adni annak, hogy a kormány ilyen határozatot hozott, ezek számára azonban készen állott a pénztárak előtt kifüggesztve a hivatalos lap reggeli száma, amely igazolta a banktisztviselőket.

Egy új üzletág kezdett kifejlődni a délelőtti folyamán: a betétkönyvek árúsítása és vásárlása. Sok betétesnek azonnal szüksége lett volna pénzre, de mivel a bank nem fizette ki, tehát igyekezett vevőt keresni a betétkönyvére. Élelmes emberek, mint mindig, most is akadnak, akik huszonöt-harminc százalékos levonás mellett kifizették a betétkönyvön elhelyezett összegeket s a könyvecskékre rávezették a betéttulajdonossal, hogy önként adta az elkönyvet és a vevőre cedálja betéteit.

Nagy volt a nyugtalanság azok között, akiknek hozzátartozói külföldi fürdőzők tartózkodnak. Ezeknek pénzzel való ellátása nem ment simán. A különböző pénztintézetek és a Nemzeti Bank épületei között nagy kocsiforgalom fejlődött ki, mert a bankoknak devizákat adni tilos s a felek ilyeneket csak a Nemzeti Bank engedélyével kaphatnak.

A gyárak, nagyobb vállalatok, üzletek személyzetének fizetése holnap, szombaton esedékes. A fizetési listákat már ma hitelesíteni kellett, mert a pénztintézetek csak a hitelesített bérlistákra adhatnak ki pénzt azoknak a munkaadóknak, akiknek betétjük vagy folyószámlájuk van.

Mindent egybevetve, meg kell állapítanunk, hogy a mai nap nem folyt le minden zökkenés nélkül, de — mint az már történni szokott — a közönség beletörődik a helyzetbe és ezútszerint már csak az érdekli a budapesti betéteseket, hogy mi lesz a kritikus hét nap eltelte után.

LEGUJABB

A német kormány diktatórikus sajtórendelete

Korlátlan hatalom a felsőbb hatóságok kezében.

A német kormány rendelete jelent ma meg, amely a sajtószolgálatra vonatkozik. A rendelet szerint minden időszaki sajtótermék köteles a felsőbb hatóságok rendelkezésére az általuk leadott helyreigazító közleményt a megjelölt helyen, nagyságban és betűtípusból szedve, haladéktalanul leadni. Abban a lapszámokban, amelyben a helyreigazító közlemény megjelent, nem szabad a közleményre vonatkozólag semmiféle kritizáló közleményt leadni.

Mindazon sajtóterméket, amely a rendeletnek nem tesz eleget, a rendőrség elkobozhatja. Ugyancsak elkobozandók azok a sajtótermékek, amelyek riasztó híreket közölnek.

A rendeletet Hindenburg elnök, Brüning kancellár és Wirth belügyminiszter irták alá.

Tévesen jegyezték a lejt a párisi tőzsdén

A „Rador” távirati iroda hivatalos felhatalmazás alapján közli a következőket: A Banca Nazionale július 17-én 815-ös árfolyammal vásárolt angol fontot. A többi kurzusok is ehhez viszonyítottak és nem a 816 és 1/2-es jegyzéshez, amely csak

Maniu királyi audienciája Ileana hercegnő

Károly király az összes párt-vezérek jóváhagyásával és részvételével óhajlja a római katolikus szertartás szerint megtartani az esküvőt

Bucurestiből jelentik: Maniu Gyulát, a nemzeti-parsztpárt lemondott vezérét a király kihallgatásra hívta meg Sinaia-ba. Az Aradt Közlöny bucuresti munkatársa a kihallgatás körülményeiről az alábbiakat tudta meg:

A király tényleg kihallgatásra hívta meg Maniut Sinaia-ba, csak hogy ennek az audienciának nincsenek politikai vonatkozásai, hanem összefüggésben áll Ileana hercegnő házassági szertartásával. Románia ugyanis a Szentszék kívánságára beleegyezett abba, hogy Ileana hercegnőnek Habsburg Antal herceggel kötendő házassága a katolikus vallás szertartása

szerint történjék. A király most az összes pártvezéreket meghívja az esküvőre, nehogy félreértések legyenek és hogy ezzel is dokumentálja, hogy a katolikus vallás ritusa szerinti házassági szertartást az összes pártelnökök hozzájárulásával tartják meg. Maniu július 26-án érkezik Sinaia-ba. A hercegi esküvő ügyében Iorga miniszterelnök hosszasan tárgyalta Christea Miron patriarkával.

Bucurestiből jelentik: A lapok megerősítik azt a hírt, hogy Ileana esküvőjére az összes politikai vezérek, közöttük Maniu is meghívást nyertek.

Halálos szerencsétlenség az olasz körrepülésen

Lezuhant egy versenyző repülőgép — Mussolini adta az indulás jelét — A győztes országos rekordot állított fel

Rómából jelentik: Ma a kora reggeli órákban vette kezdetét az olaszországi körrepülés. A start jelét maga Mussolini miniszterelnök adta meg reggel, pontosan 5 órakor. A körrepülés pályája Róma—Palermó és ezen a körrepülő versenyen több neves olasz pilóta vett részt. A repülőverseny győztese Colomeo aviatikus, aki a Róma—Palermó utat összesen 6 óra 14.4 perc alatt tette meg, amellyel országos rekordot állított fel.

Nápolyból érkező jelentések szerint a repülőversenyen egy súlyos szerencsétlenség is történt, amennyiben az egyik repülőgép Nápoly közelében lezuhant. A repülőgépben Palavicini és Donáthi pilóták ültek, akik 40 méter magasból egy üzenetet akartak ledobni, azonban rosszul manővereztek és ennek következtében lezuhantak. Donáthi pilóta azonnal sérnyet halt, míg Palavicini lábát törte. A repülőgép teljesen tönkre ment.

Aradi hordógyáros és tisztviselő

A gyáros fia súlyosan inzultálta apja barátnőjét — A tisztviselő feljelentette bántalmazóját — Rágalmazás, uccai botrányokozás és súlyos becsületsértés címén indul eljárás a gyáros fia ellen

Erdekes feljelentés futott be tegnap az aradi rendőrségre, amelynek iratait ma már az aradi járásbíróra tették át. A feljelentést Czeller Rózsi magántisztviselő tette ifju Ungár Andor ellen, aki őt a feljelentés adatai szerint súlyosan inzultálta, becsületében megsértette és rágalmazta.

Az érdekes ügy előzményei a következők: Idősebb Ungár Andornak Aradon hordógyára volt és az irodában mint tisztviselő volt alkalmazva a feljelentő Czeller Rózsi. A munka-

adó és az irodakisasszony között csakhaman intimebb ismeretség fejlődött, amelynek során a hordógyáros külön lakást tartott tisztviselőjének s fizetésén kívül havi apanázzsal is támogatta. Közben a gyár csődbe került, az irodakisasszonyt tehát leépítették. Azonban az intimebb ismeretség még a csőd után sem szűnt meg közöttük és egykori főnöke között. A csődbe került hordógyáros, idejének legnagyobb részét volt tisztviselőjénél töltötte és ez adott okot arra, hogy fia, ifjabb Ungár Andor tettelesen lépjen közbe, hogy végét szakítsa az ismeretségnek. A család attól félt ugyanis, hogy a fiatal és szép tisztviselő anyyira hatalmába keríti volt főnökét, hogy az esetleg vagyonában mint örökösöt is részesíteni fogja. Ifju Ungár Andor a vagyon megmentésére tehát a radikálisabb megoldást választotta, tegnap megvárta a Kossuth-uccában a lakása felé tartó Czeller Rózsi-t, akit az édesapjával való ismeretség miatt felelősségre vont, majd a vitakozás hevében súlyosan inzultált is. Természetesen az inzultálás nem volt mentes becsületsértő kifejezésektől sem, amelyek közben elhangzottak a körülálló nagyobb épülésére. A verekedő feleket a rendőrségre állították elő, ahol ifju Ungár Andor vádat emelt Czeller Rózsi ellen, azt hozván fel ellene, hogy titkos prostitúciót üz és fertőző betegségben szenved. A súlyosan megvádolt tisztviselő ma azután Memete Demeter dr. polyklinikai igazgató főorvostól bizonyítványt hozott, amelyben a polyklinika hivatalosan igazolta, hogy a tisztviselő egészséges, viszont a nyilvántartott nők között nem szerepel. Ugyanezt igazolta az erkölcsrendészeti ügyosztály is és ezen az alapon Czeller Rózsi tett följelentést ifju Ungár Andor ellen uccal botrányokozásért, rágalmazásért és súlyos becsületsértés miatt. Az érdekes háttérű ügyben a járásbíró a közeli napokban tűzi ki a tárgyalást.

A Rothschild-család története

Befejező közlemény — A vagyonszerzés titka — A jó hírnév a legjobb üzlet — Az infláció pénz-párvenüi — A korrupció kora — Megvesztegetett államtisztviselők — Hogyan kell bánni az emberekkel — A hideg fürdő és a pénz-szerzés — Összetartás a Rothschild-családban — Mekkora a Rothschild-vagyon? — Rothschild Louis

Bismark kancellár rendületlen bizalommal viseltetett mindvégig a Rothschildok iránt. A „frankfurtiak” talán opportunitásból érzelmileg az osztrákokhoz buztak, ez időben ugyanis Ausztria sokkal hatalmasabb volt mint Poroszország. Ezt az érzésüket a Rothschildok sohasem titkolták. Bismark feladatának üzte ki, hogy a Rothschildokat meghódítja hazája számára, mert finánciális hatalmuk és pénzügyi zsenialitásuk nagy hasznára lehetnek az országnak. A porosz udvari körökben rossz szemmel nézték a „frankfurtiak” Bécs felé való kacsingatását. Bismark minden igyekezetével azon volt, hogy a felülről jövő bizalmatlanságot eloszlassa és így a császárnak Berlinbe küldött egyik jelentésében azt írja, hogy: — poroszellenes tendenciát a Rothschildok tulajdonképpen soha sem követtek.

Igy történt, hogy a frankfurti Anselm, Bismark ajánlatára porosz udvari bankár lett és unokája már tagja a német Urak-fláának.

A Rothschildok üzleti hírneve

A politika sohasem érdekelte a Rothschildokat, külpolitikai harcokban politikai nézetekért nem exponálták magukat s ha azonban egyszer vagy másszor mégis beleavatkoztak a politikába, akkor mindig az óvatos pénzenber szólt belőlük, akit minden időben csak egy politika érdekelt: a gazdaság-politika. Az „Augsburger Allgemeine Zeitung”, az akkori idők leghatalmasabb sajtóorgánuma például az alábbiakat írja a franciaországi Rothschildokról:

— Egyetlen politikai párthoz sem tartoznak, a királyság barátai, a jogrendnek és békének fanatikus hívei s csak így tudták a történelemben példátlan pénzügyi világhatalmukat megőrizni. Ez volt titka annak, hogy Decazes, Willele, Martignac és Polignac heterogen miniszteriumaira és Lajos Fülöp kormányaira korlátlan befolyást gyakoroltak.

A Rothschild-dinasztia vagyonszerző tagjai észszerű üzleti elveikhez mindenkor hívek maradtak. Már az öreg frankfurti Amsel rendkívül sokat adott a kifogástalan üzleti hírnévre, sohasem esett meg velük, hogy a siker kilátásáért renoméjukat kockára tették volna. Első perctől fogva meg volt bennük az az üzleti elv, hogy inkább szolid kis haszon mellett dolgozzanak és az üzleti forgalom megnövekedésére helyezzenek nagyobb súlyt. Ez az elv vezérli ma is a modern nagyipar és nagykereskedelem vezetőit üzleti kalkulációjukban. A Rothschildok nem akarták máról hónapra faini fel a világot, mint a konjunkturális és inflációs idők párvenüi, akik rakétaszerűen bukkantak fel az ismeretlenségből, hogy aztán újból a feledés ködébe merüljenek. A Rothschildok elsősorban arra törekedtek, hogy megbízójuk teljes bizalmát elnyerjék, még ha ez néha áldozatokkal járt is és az így nyert bizalom utján jutottak a legényesebb üzletekhez.

Mi a siker titka?

Mindez azonban nem zárta ki, hogy a későbbi milliomos Rothschildok radikálisabb eszközökhöz ne fordultak volna, ha azok céljaiknak megfelelték. Az állami tisztviselők megvesztegetése nem irható fel rovásukra, mert hiszen ez az akkori korrupció idők általánosan elismert receptje volt. Mielőtt az öreg Amsel a casselli fejedelem udvari ágense lett, egy Wächter nevű udvari tisztviselő közvetítette a dán udvar számára a hesseni kölcsönöket. Természetes volt, hogy ez a tiszteletreméltó ügynök megvesztegette az összes irányadó férfiakat, köztük minisztereket és generálisokat. Az így szétosztott baksis a kölcsön összegének 2 1/2%-át tette ki. Ugyanez volt a helyzet a na-

poleoni háborúk után. A választó fejedelemmel kötött üzleteknél a fejedelmi kabinet mind a négy igazgatóját meg kellett előbb vesztegetni s csak azután kerülhetet a sor komoly tárgyalásokra.

A Rothschildok nem csupán zseniális kalkuláló képességüknek, nemcsak fáradhatatlan szorgalmuknak és akaraterőjüknek köszönhetik szép sikereiket, hanem főleg annak a mélyreható lélektani megfigyelő képességnek és pszichológiai bánásmódnak, amellyel másokat terveik szolgálatába tudtak állítani.

Egyszer azt kérdezték Rothschild Károly bárótól, hogy tulajdonképpen mit kell tenni, hogy az ember a börzén sikerrel spekulálhasson. Erre Rothschild tréfásan azt válaszolta:

— A recept nagyon egyszerű, a tőzsdén csak úgy kell tenni mint a hideg vízben való fürdésnél: hirtelen beugrani s aztán ugyanolyan gyorsan kimászni!

Ezt az elvet azonban a Rothschildok maguk sem tartották be, mert gyakran megesett velük, hogy a tőzsdebaissék alatt vásárolt értékpapírokat huzamosabb ideig tartották, s csak akkor adták tul rajtuk, amikor jelentős nyereség kínálkozott. A többi börzianerkekkel szemben az volt a nagy előnyük, hogy hatalmas tőketartalékokkal rendelkeztek s így a legkritikusabb időkben is megfelelő liquid pénz áll rendelkezésükre és nem esett nehezükre a válság kibőjtölése. Ezt az előnyös szituációt növelte az a körülmény is, hogy Európa különböző metropolisaiban székelő Rothschildok

nagy harmoniában dolgoztak együtt. Ha pedig kellett, nagy összegekkel siettek egymás segítségére. Ott koncentrálták a családi tőkét, ahol a legrentábilisabban volt felhasználható. Ez volt a titka, hogy még az ötödik sőt még a hatodik generáció is megtudta tartani a nagy családi vagyont. Mielleg nem állott ugyan az idegen fináncvilág rendelkezésére, de a Rothschild család különböző ágának vagyonát összevéve, a családi vagyont ma is egymilliárd német márkára becsülik. Nemcsak annak a művészetéhez értettek, hogy pénzből még több pénzt csináljanak, hanem ahhoz is, hogy tőkéjük évszázadokon keresztül mindig mozgatható volt. A Rothschildok közül nem immobilizálta magát senki.

A legutóbbi események

Talán Louis Rothschild, aki ezt a cikksorozatot aktuálissá tette, az egyetlen a családban, aki némi sérelmet ejtett a régi tradíción. A Creditanstalt körül lefolyt események kapcsán Bécsbe érkezett a londoni Rothschild és azt mondják, olyan súlyos morális béklyókat rakott Louis kezeire, hogy a bécsi cég feje most a nyugateurópai „cousinok” nélkül egy fillért sem utalványozhat. Egy hírlapíró írta ez alkalomból:

— Láttam Louis Rothschildot közismert, régimódi hintőszerű automobiljában. Ugy ült előrehajolva, alig-alig érintve a kocsi belső üléseit, nyugtalanul révedező szemekkel, mint egy kisfiú, aki rossz fát tett a tűzre.

Dr. S. J.

A világsi zendülés miatt

az ottani adóhivatal elhelyezését kéri az aradi pénzügyigazgatóság Eddig nem sikerült kinyomozni — Jelentés a vármegyei prefekturán — Az adóbehajtást a községi előjáróság fogja végezni — A világsi adóellenőr szükség esetén fegyverrel fogja életét védelmezni

Tegnapelőtt hajnaiban mint az Aradi Közlöny jelentette, Varga Gyula világsi adóellenőr házat valósággal megostromolták. A kora hajnali órákban egy nagy csoport falusi ember, akik dorongokkal és kapákkal voltak felfegyverkezve, először közpört zuditott az adóügyi ellenőr házára, majd pedig igyekeztek a lakásba bejutni, ahol a szorongatott helyzetben levő adóellenőr és felesége valósággal elbarrikádozták magukat a feldühödött tömeg elől. Az ostrom oka a tömegben élő ama téves hit volt, hogy az ellenőr adó fejében minden vagyonukból kiforgatja őket és utolsó párnájukat is elviteli.

A kiállott izgalmak következtében Varga Gyula felesége komoly beteg lett, míg az adóügyi ellenőr nyomban jelentést tett felettes hatóságának a könnyen veszedelmessé válható hajnali incidensről. A pénzügyigazgatóság feljelentésére a nyomozást a pankotai csendőrs vezette be, azonban annak dacára, hogy a faluban ugyszólván nyíltan beszélnek, hogy a tömeget ki bujtogatja és a hajnali ostromot kik vezették, a csendőrségi nyomozás még semmi eredményt nem produkált. Varga Gyula ismételt jelentést tett ma délelőtt az aradi pénzügyigazgatóságnak, amely azt a pénzügyminiszteriumhoz továbbította. Igen érdekes előter-

jesztés kíséretében. Az aradi pénzügyigazgatóság előterjesztése arról szól, hogy Világos község ugyszólván megvesztegette híres turbulens elemeiről és már több példa is van arra, hogy orvosokat és ügyvédeket kiüldöztek a községből. Arra azonban példa még nem volt, hogy hasonló erőszakkal hatósági közeg ellen mertek volna fellépni. Tekintettel arra, hogy az ügyvitel zavartalanságát a pénzügyigazgatóság nem látja ilymódon biztosítottnak, felhatalmazást kért a pénzügyminiszteriumtól, hogy szükség esetén az adóhivatalt Világos községből áthelyezhessék. Az adóbehajtást ugyanakkor a község előjáróságára ruházzák át.

Tekintettel arra, hogy Varga Gyula testi épsége is veszélyeztetve volt, a legutóbbi támadásnál a hatóságok felhatalmazást adtak, hogy lakásában több fegyvert tarthasson, amelyekkel szükség esetén életét megvédelheti.

A csendőrségi nyomozás sikertelenségéről különben a pénzügyigazgatóság ma jelentést tett a megyei prefekturán is azzal a kérelemmel, hogy a prefektura hasson oda, hogy a világsi támadás, amelynek formálisan zordülés jellege volt, többé ne ismétlődhessen meg és a legszigorubb nyomozás derítse ki a bűnösöket, akiknek példás büntetésével kell életét venni a jövőben könnyen megismétlődhető kilencseknek.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A munkások és tisztviselők évenként kijáró szabadságát nem engedélyezik

A CFR jár elől a jogtörésben.

Bucurestiből jelentik: Mirescu szociáldemokrata képviselő memorandumában fordult a kormányhoz, amelyben rámutat arra, hogy a törvény szerint úgy az ipari, mint a kereskedelmi vállalatok évenként kötelesek egy hónapi fizetéses szabadságot adni bizonyos kategóriájú tisztviselőknek és munkásoknak, vagy pedig — annak megtagadása esetén — dupla fizetést folyósítani. Az ipari és kereskedelmi vállalatoknak azonban igen jelentékeny része megszegi ezt a törvényt azzal, hogy mindennemű nyári szabadságot megtagadnak alkalmazottaiktól.

A jogtörésben vezetnek az állami vállalatok és így a CFR, amely rendeletileg törölte el bizonyos munkások és alkalmazott-kategóriák számára a nyári szabadság törvényes jogát. A képviselő kéri a kormányt, hogy interveniáljon sürgősen a sérelem megszüntetése érdekében.

Megszigorították a kényszeregyezségi törvényt

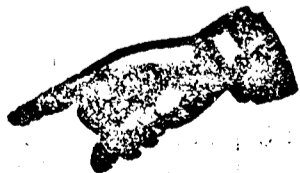
A felajánlott kvótát a kérvény beadásától számítva kell fizetni.

Az Aradi Közlöny részletesen ismertette azt a törvényjavaslatot, amelyet a kényszeregyezségi eljárás szabályozása céljából a parlament elé terjesztettek. Ez a törvénytervezet most volt ismét az igazságügy-miniszter előtt, aki a törvényjavaslat több olyan pontját, amelyet az érdekképviselők nehézményeztek, módosította. A módosítások közül a legfontosabb és a leglényesebb, hogy ezentúl a kényszeregyezségi kérelemmel nem a kényszeregyezségi jogerőre emelkedésétől számított meghatározott időn belül köteles az általa felajánlott kvótát megfizetni, hanem a fizetés kezdőpontja a kérvény beadásának napjától számít.

Ez a paragrafus a gyakorlatban azt jelenti, hogy ha valaki hatvan százalékos kvótát ajánl fel három év alatti lefizetésre, akkor a három esztendő első napja nem az a nap, amelyen a kényszeregyezségi jogerőre emelkedett, hanem már az a nap, amelyen a bajbajutott kereskedő a kényszeregyezségi kérelmet benyújtotta.

Eddig ugyanis rendszerint egy félév, de sokszor egy évnél is hosszabb idő eltelt addig, amíg a kényszeregyezségi eljárásban hozott bírói döntés jogerőre emelkedett és így a kereskedőnek legtöbbszörre egy egész évi olyan ideje volt, amelyben régi adósságait egyáltalában nem is kellett törlesztenie. Az új törvény ezt a kellemes állapotot megszünteti. A kérelem beadási napjától számított három vagy hat hónapon belül az egyezkedő kereskedőnek az első részlet-kvótát már megfizetni kell és nem húzhatja el a jogerőre emelkedésnek idejét hónapokra vagy évekre, mint ahogyan eddig tette.

INGYEN KAPJA

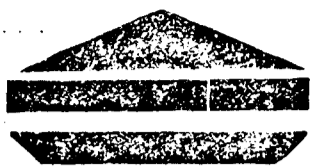

6 hó végéig

AZ **ARADI KÖZLÖNY-t,**

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1931. augusztus 1-től számítjuk.

Hirdessen

a 46 éve fennálló

Aradi Közlönyben

A németországi események miatt szünetel a romániai gabonakivitel

Üzletkötés a krízis óta nem történt — Életbelépett a kiviteli prémium

Bucurestiből jelentik: A németországi súlyos krízis a nemzetközi gabonapiacokon erősen érezteti hatását. A nagy valutacsökkenés okozta pénzhiány miatt a német importőrök teljesen beszüntették a gabonavásárlásokat és csak a már régebben lekötött tételeket veszik át.

A romániai kikötőkben a gabonakivitel teljesen szünetel. Üzletkötések a németországi krízis kipattanása óta egyáltalában nem történnek. Ennek az a következménye, hogy a gabonaárak esnek. A szakmai helyzettel kapcsolatban a Jaques Deutsch et Co, bucuresti gabonaexport ügynökségtől az alábbi információkat kaptuk:

= Csödkérellem egy pécskai szabó ellen. Az aradi Printz és Hilbert cég a napokban kérelemmel fordult az aradi csödbírósághoz, amelyben Ponta Florea pécskai szabó ellen a csödb megnyitását kérte. A kérelem alapján a csödbíróság ma meg is nyitotta a csödot Ponta Florea pécskai szabó ellen, amelyül a kérelmező cég 122.000 lej követeléssel van érdekelve. Tömeggondnoknak dr. Moldovan Silvius pécskai ügyvédet nevezték ki és a követelések bejelentésének határidejét szeptember 30-ában állapították meg.

= Baronesszek mint idegenvezetők. A bécsi előkelő társasághoz tartozó több nő a súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel új hivatást választott: idegenvezetői pályára lépett. A legutóbbi héten több mint tíz volt arisztokratánő, bárónő és más régi osztrák nemesi családok sarjai tették le az idegenvezetői vizsgát. Az előkelő bécsi hölgyek ez elhatározásától a bécsi idegenforgalom növekedését is várják, mert az új idegenvezetők között több olyan is van, aki négy-öt nyelvet beszél.

Ez az átható hab a legjobban TISZTITJA A FOGAKAT.

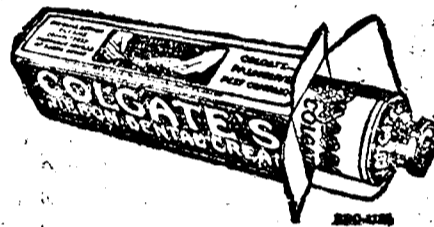
A tudományos kutatások megállapították, hogy a „Colgate” csekély felületi feszültséggel bír... tehát erősebben oldja a fogkövet, ahonnan a csontszu indul ki. A fogak csontszuja, a legutóbbi megállapítások szerint a kis csontlapokon kezdődik, ahova a fogkefe nem ér el és ahol az ételmaradék összeszorul a rothadó lerakódást képez.

A közönséges fogpaszták nem hatolnak be a kis fisztulákba. Innen ered ennek a pasztának a hatása a fog legmélyebb réseibe való behatolás által.

A „Colgate” paszta a fogkefe hatása alatt egy könnyű és hathatós habba oldódik. Ez a paszta a sajátosságát könnyű felületi feszültségének köszönheti, mivel behatol a forkora legkisebb réseibe is. Ott megpuhítja és elmozdítja a tisztatlanságot s az öblítő vízzel együtt kihuzza azt.

Ez a paszta tartalmaz még egy mész-köves port... egy aranyozó anyagot az eleveült fogakra, amely a fogzománcot fényezi s amelytől az fényes s ragyogó lesz.

Gondolják meg, mit jelent ez Önöknek! „Colgate”-t használván, tisztíthatják fogukat a legutóbbi tudományos ismeretek alapján épp úgy, akárcsak az Önök fogorvosuk tisztítaná, helyreállítván a fogaknak fényét és a foghúsnak természetes egészségét.

— A romániai gabonapiac a németországi események hatása alatt teljesen tartózkodó. Tranzakciók csak belföldi viszonylatban történnek, mert kivitelre egyáltalán nem történnek vételek. A nyomasztó üzlettelenségben a gabonaárak esnek, bár egyes helyeken spekulációs vételekkel próbálkoznak. A jóminőségű buza, dunai állomási paritásban a vagononkénti 28 ezer lejes ár alá süllyedt.

— Ahogy a németországi viharok elülnek, remélni lehet, hogy megkezdődnek az őszi kötések amelyek különösen németországi viszonylatban értékesek a román gabonaexport számára.

Itt említjük meg, hogy a gabonakiviteli prémium a mai nappal életbelépett.

Nem adják bérbe a dohány-nagyárudákat

Az ajánlattevőket már fel is hívák arra, hogy bántapénzeiket vegyék vissza.

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy a régi békebeli dohányárudák rendszerét Románia is be akarja vezetni és hogy e koncessziók árlejtését meg is tartotta. A koncessziók felülbírlására a dohánymonopólium vezérigazgatósága összeült és megállapította, hogy a beérkezett ajánlatok egyike sem felel meg a monopol érdekeinek s így egyelőre eláll attól, hogy ezt a koncessziót kiadja.

A gyűlés határozatából már közölték is a pályázókkal, hogy jelentkezzenek a monopol vezérigazgatóságánál s vegyék fel a letett bántapénzt.

A közönségnek igazán nem volt eddig sem fontos, hogy miképpen osztják el a dohányt és mert az eddigi elosztási rendszerrel is meg volt elégedve, nem szívesen látta a dohánynagyárudák felállítását, mert ezzel a dohány olcsóbb nem lett. A dohánynagyárudák legfeljebb azt a célt szolgálhaták volna, hogy a koncesszió tulajdonosai könnyű és nagy jövedelemre tegyenek szert.

RÁDIO KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

Mi a „Heavisidi“-réteg?

Ha az elektromos hullámok terjedéséről szó esik, mindig ott szerepel a „Heavisidi“-réteg. Ezt a földet körülburkoló, elektronokból álló gömbhéjfényt szoktuk felelőssé tenni mindazért, ami a hullámok terjedésében abnormalis és meglepő.

Vajon tényleg létezik ez a láthatatlan nagy felhő? Senki sem látta eddig és oly magasan van, ahol eddig sem gép, sem ballon, sem rakéta még nem járt. Mégis felvetődik az a kérdés, hogy ebben a teljesen egyenletesnek tetsző, fölöttünk lassu átmenettel a végtelenségig domborodó térben „rétegek“ egyáltalában kifejlődhetnek?

A dolgot így első látszatra, bizony elég fantasztikusnak hangzik, de ennek dacára ma szakkörökben mindenütt hisznek e misztikus réteg létezésében.

Vegyük számba tehát elsősorban azokat a jelenségeket, amelyek a réteg-elmélet általános elfogadására vezettek. Hogy valaminek léteznie kell, ami a kisugárzott energiát összetartja, már a rádiótechnika legelső nagy sikerei után sejtették. Az első terjedési elméletek abból a feltevésből indultak ki, hogy a hullámok a teret egyenletesen betöltő éterben minden irányban egyformán haladnak. A vétel intenzitása azonban gyakorlatilag lényegesen nagyobb volt mint amennyinek számítás szerint szabad lett volna lennie. Ez volt az első gyanús körülmény, mely rámutatott arra, hogy az egyenletes terjedés nem ad kielégítő magyarázatot.

A rádiótechnika további gyors fejlődése alkalmával hamarosan még három feltűnő és jellegzetes jelenség csatlakozott a fentemlített-hez, amelyre nem tudunk más magyarázatot találni, mint ezt: hogy a hullámok valahonnan visszaverődnek hogy nem szóródnak szét, hogy térterjedése dacára „földi körben“ maradnak. (Folytatjuk.)

A rádió terjedése Romániába. A legújabb hivatalos statisztikai adatok szerint Románia lakossága 5 százalékanak van csak rádiókészüléke. Történtek ugyan már kísérletek az érdeklődést a rádió iránt felkelteni, de amint a fenti adatból láthatjuk, meddő eredménnyel. Szerintünk minden propaganda eszköznél is többet érne, ha a postavezérgazgatóság oly törvényt fog alkotni, amely megvédi különösen a városokban lakó rádiótulajdonosokat attól a sok bosszúságtól, amelynek okát a különböző elektromos zavarokban kell keresnünk. Hiába fejtünk ki bármilyen propagandát, ha a rádióvételt bármilyen is zavarja. Mert aki azt hallja több helyről, hogy ismerőseinek rádióélvezetét a lift működése, villanycsengő, orvosi műszerek: röntgen, diatermiás készülékek az egyes ipari üzemek szikrázó motorjai, ventilátorok és még sok hasonló „rádióáldás“ lehetetlenné teszi, annak akár állandóan az orra előtt hordozhatjuk a reklámlaplát, attól — mindaddig, amíg garanciát nem kap arra nézve, hogy nem kerül hasonló helyzetbe — előfizető soha nem lesz.

Hogyan történt a két héttel ezelőtt lezajlott országos evezőverseny lefolyásának megafonos közvetítése? Az ATE rendezésében lezajlott országos evezőverseny lefolyását feltűnő és nálunk még szokatlan módon tette érdekessé a rendezőség. Ugyanis eddig a célnál várakozó közönség ugyszólván csak a verseny utolsó mozzanatát láthatta, míg a többi, sokszor hosszú időt unalmas várakozással volt kénytelen eltölteni, ami a versenyek iránti érdeklődést nagyban csökkentette. Ezért s hogy a verseny minden mozzanatáról a nézőközönség tájékozódva legyen, külföldi példákra, hatalmas hangszórók segítségével ismertették a verseny teljes lefolyását a starttól a célig. Ennek a megvalósítása a következőképpen történt: a starthelytől a célig kb. 2 km. hosszúságú katonai telefont szereltek fel 5 megfigyelő állomással, amelyek jelentései az ATE csónakház tetején lévő központba futottak össze. Ugyanitt volt a mikrofon is, amelyen keresztül Horovitz mérnök ur a beérkezett jelentések alapján a hangszórók segítségével percről-

percre tájékoztatta a hajók állásáról a célnál levő közönséget. A mindvégig kitünően működő 40 wattos erősítőberendezést a hangszóró és mikrofonnal együtt Ing. W. Vértés aradi rádiócéggel szerelte fel.

Az indiai háremekből állítólag ismét ellátoltatták a rádiókat. A nők ugyanis nem akarták tűrni, hogy a rádió többet beszéljen, mint ők.

Rádió műsor.

SZOMBAT, JULIUS 18.

Bucuresti. 12. Gramofon. 17. Sibiceanu zenekar: Könnyű- és román zene. 19. Gramofon. 21. Táncczene a Lido medencéből. — Budapest. 9.15. Gramofonhangverseny. 12. Déli harangszó. 12.05. dombóvári Horváth Jani és cigányzenekarának hangversenye. 5. A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. 6. A Városi Színház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 7. Felolvasás. 7.30. Az 1. honvédszállás zenekarának hangversenye. 9.15. Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 10.30. Hangverseny. — Bécs. 11.30. Hauptzenekar. 13.15—14. Kedvelt operatársulat gramofonon. 17. Az alsóausztriai 5. gyalogezred zenekara. 19.50. Szimfonia. 21.50. Gangelberger-zenekar. — Belgrád. 11.30. Gramofon. 12.45. Déli zene. 19. Gramofon. 19.40. Cigányzene. 20.20. Hegedűjáték. 22.15. Rádiózenekar. 23.15. Vendégloji zene. — Berlin. 18.50. Zongorajáték. 20. Limckehangverseny a berlini szimfonikus zenekar előadásában. — Kassa. 12.30. Déli zene. 17. Gramofon. 18.20. Tucek hegedűművész játéka. — Katowice. 22.20. Hangverseny. 23. Könnyű és táncczene. — Langenberg. 17. Aachen városi zenekar játéka. 18.05. Táncczene. 23.30—1.30. Jazz. Milano. 19.15. Szórakoztató zene. — Palermo. 21. Kálmán: A bajadér c. háromfelvonásos operettje. — Róma. 17.30. Szórakoztató zene. 20.10. Gramofon. 21. Puccini: Angelika nővér c. egyfelvonásos operája. — Toulouse. 21. Részletek Gounod: Miraille és Puccini: Bohémélet c. operájából.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lel vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szóle hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kiírt szavak arányosabban. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbejegyzéssel ellátott kérdéskérdésre válaszolunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DEUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL

ALKALMAZÁS.

PERFECT szakácsnő éves bizonyítványokkal, urinához felelő, Cim az Aradi közlöny kiadójában. 200

KINDERFRÄULEIN, deutsch-romänisch wird angenommen. Szabócsai, Farben-Rescner, Str. Meianu. 2365

ÜGYVÉDI irodában, román-magyar gépirógió felvételék azonnalra. Str. Bratianu (Weitzer-u.) 12. 2369

JÓLFOZÓ szakácsnő felvételék. Str. Groceanu 15. (volt Perényi-ucca). Jelentkezni 2 és 3 óra között. 2366

LAKÁS.

UJONNAN renovált 3 szobás, parkettás, fürdőszobás uccai lakás azonnalra k adó, volt Szabadság-tér 5-6. 2364

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrássy-tér 19., a ház-mesternél. 200

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi közlöny kiadóhivatalában. 200

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 8. 800

KÉTSZOBÁS, konyhás 1-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi közlöny kiadójában.

VÉTEL ÉSELADÁS.

BEFEGETŐLŐSZEKET keresek. Cimeket az Aradi közlöny kiadójába kérek. 200

EGY ÉS KÉTAJTOS JÉGSZEKRÉNYEK, perzsaszőnyegok, gyönyörű uriszoba, ebédlő, szalon hálóberendezések, vitrinek, tükrök, festmények, asztalok, ebédlőszékek, kredencok, ezüsttárgyak, plüsch asztalterítők, rádió kasszetta, vaságyak, gyermekágy, faágyak, Schöberl-ágy, rolós iratszékény, sodronyok, zongorák, antikszalon, antikórák, dísztárgyak stb. kaphatók: SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

Modern és szolid butorok, kárpitos-árak részlegelőcsőbban

„HALA DE MOBILE“ Calea Banatului 4. Deposit: Str. Moise Nicoara 9-11

UJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház-mesternél.

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladó. Cim az Aradi közlöny kiadójában. 200

KRRESEK két egyforma fehér vaságyat, hálószobaberendezést, ebédlő, uriszoba butorokat, antik komód és szekretereket, antik brekátokat, ezüsttárgyakat, jég-szekrényeket stb. SALGONE bizományi-üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

RÁDIO 4 lámpás, sürgősen, nagyon olcsón eladó, volt Urban Ivan-ucca 54. szám. 250

MACULATURA PAPIR 5 kgros esomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cim az Aradi közlöny kiadójában.

TIMISOARAN jóforgalmu KÁD-FÜRDŐ, betegség miatt átadó. Közlelőbbit: Dr. Winkler Ferenc ügyvédnél, Timisoara II. Piaja Traian 3. sz. 2358

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy fizethetőség azonnali kiadó. Cim az Aradi közlöny kiadójában.

KÉSZPÉNZÉRT megveszem, rögön ki is fizetem eladó dolgait. Keresünk sürgősen karikabájós Singer varrógépet, jég-szekrényt, cserép-kályhát, utószőnyegeket, kerti garnitúrát, zongora-széket, kis cassát, hálószobákat, ezüstöt, briliáns köveket, márkás testményeket.

ELADÓ: Barok ebédlő 4500, konyhaszekrény 560, jég-szekrény 750, hálószoba 3700, amerikai úroasztal 950, 3 ajtos politurós jó szekrény 650, ebédlő plüss divány 850, rádió 3500, kerti székek, függönyök, Lengyel-féle világos hálószoba, nagy managoni könyvszekrény 4600, bőrgarnitúra 7500, otomán 900—1500, tonet szék 140, fehér leány-szoba, keleti perzsaszőnyekek és nagy szőnyegek minden elfogadható áron:

Szőnyeg-javításokat nagyon olcsón vállalunk.

A velünk összeköttetésben álló temesvári zálogház napi 2 százalékos kamattal mellett folyosít zálogkölcsönöket ékszerre, arany, ezüst tárgyakra, textilárakra, varrógépekre, irógépekre, gramofonokra stb., stb. —

COMISIO, Bul. Reg. Ferdinand 21.

INGATLAN.

JÓLJÖVEDELMEZŐ BÉRHAZ 10 lakással, bolvárosban, olcsón eladó. Cim az Aradi közlöny kiadójában. 2326

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyílt
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320—30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!